

GEMEINSCHAFT

NABOHJÆLP I ETAGEEJENDOMME

En evaluering af Nabohjælp i Vejleåparken

NABOHJÆLP I ETAGEJENDOMME
En evaluering af Nabohjælp i Vejleåparken

Denne rapport er udarbejdet af Gemeinschaft for
Det Kriminalpræventive Råd

Tekst og fotos
Gemeinschaft
www.gemeinschaft.dk

Tak til beboere og medarbejdere i Vejleåparken.

April 2016

Gemeinschaft er en antropologisk analysevirksomhed
med speciale i hverdagslivet i byer og boligområder.

INDHOLD

1. Introduktion	1
i. Formål	2
ii. Metoder	3
2. Stedet Vejleåparken	6
i. Aktiviteter	8
ii. Beboere	9
iii. Myter og rygter	9
iv. Kriminalitet, tryghed og Nabohjælp	10
v. Evaluering af tilmelding til Nabohjælp og nedbringelse af indbrud	12
3. Implementering af Nabohjælp: processer og mekanismer	16
i. Baggrundshistorien	16
ii. Nabohjælpsordningen	17
iii. Nabohjælpere	19
iv. Rekruttering	22
v. Succes og barrierer	25
vi. Forandringer	27
vii. Roller og ansvar	30
viii. Nabohjælp og IT	36
4. Nabohjælp: ordning og hverdag	43
i. Beboeres forhold til Nabohjælp	43
ii. Naboskab	47
iii. nabohjælp og Nabohjælp	55
5. Konklusion	60
6. Handlingsanvisninger	65
i. Strategisk niveau	66
ii. Taktisk niveau	68
iii. Operationelt niveau	71
iv. Veje til rekruttering af beboere til Nabohjælp	73
Bilag: Desk research til evaluering af Nabohjælp i etageejendomme	77
Litteratur	80

Danmark ligger blandt de højest placerede i de internationale statistikker over indbrud i private hjem. Det høje antal indbrud har i flere år været diskuteret i politiet, DKR, forsikringsbranchen, sikkerhedsbranchen og andre aktører med præventive eller kommercielle interesser på området. De senere år er der desuden kommet en stigende grad af også politisk opmærksomhed på den negative undtagelse, som Danmark udgør i forhold til det øvrige EU, og det drøftes, hvilke politiske og praktiske tiltag der bør iværksættes for at nedbringe antallet af indbrud. Et af tiltagene for at nedbringe det høje indbrudstal har været en modernisering af DKR's nabohjælpskoncept for at motivere flere borgere til at tilmelde sig Nabohjælp og være en aktiv del af ordningen. Nabohjælp har eksisteret siden 1980'erne som ordning for villaer og parcelhusområder. Ordningen består i dag af hovedsagelig af to typer redskaber: mærkning med skiltning og klistermærker med Nabohjælps logo og et digitalt system via web og app. Man tilmelder sig ved at oprette en profil på nabohjælp.dk eller på Nabohjælps app. Herefter får man tilsendt et velkomstbrev med klistermærker til postkasser og døre samt pjecer og postkort til at invitere andre. Den digitale del giver adgang til en feriekalender, hvor man kan fortælle betroede naboer, hvornår man er væk, fx på ferie, samt få adgang til at sende og modtage advarsler i nabolaget, hvis der sker noget mistænkeligt. Lokale partnerskaber kan desuden rekvirere materialer i form af pjecer, plakater og roll-ups, informationsbreve, powerpoint og data fra Nabohjælps database.

Nabohjælpskonceptet, der kendes i forskellige former i en lang række lande, har generelt vist sig at være en effektiv metode til at forebygge indbrud og skabe tryghed (Barton 2000; Bennett, Holloway og Farrington 2009; Gelders, Brans, Maesschalck og Colsoul 2010; van Steden, van Caem og Boutelier 2011). Fællesnævneren er, at naboer i et område påtager sig en gensidig opmærksomhed og hjælp til at passe på hinandens hjem. Nabohjælp kan være mere eller mindre formelt organiseret og praktiseres forskelligt. Kendetegnende har det dog været, at de fleste nabohjælpsordninger står over for den samme udfordring som det danske Nabohjælp, nemlig at få borgerne til i større omfang at slutte op om og tage aktiv del i konceptet. Der er boligområder, hvor tilslutningen er stor, og boligområdets beboere er aktive, og ordningen er effektiv i præventiv og tryghedsskabende forstand, men der er fortsat mange områder, hvor konceptet ikke vinder indpas.

Givet at indbrud navnlig rammer villaer og parcelhusområder, har Nabohjælp i Danmark (såvel som mange andre steder) i første omgang især rettet sig mod at forebygge indbrud i disse boligområder. Men også etageejendomme hemsøges af indbrud, og nogle boligområder er mere udsatte end andre. Det har derfor vist sig nødvendigt at arbejde mere målrettet med at inkludere etageejendomme i Nabohjælp.

Med henblik på at nedbringe indbrud og øge tryghed indgår DKR i perioden 1. september 2013 til 31. august 2017 i et projektsamarbejde med boligforeningerne AAB og IB, Ishøj Kommune og

Helhedsplanen i Vejleåparken om implementering af Nabohjælp i etageejendomme. Ambitionen er dels at afprøve og implementere Nabohjælp i det konkrete boligområde, dels at udvikle nabohjælpskonceptet i forhold til etageejendomme i hele landet. Desuden er der en særlig problemstilling i forhold til lejere i det delte ejerskab til bygninger og indbo.

Vejleåparken har 2.250 boliger og ca. 5.000 beboere. De seneste år har området gennemgået et fysisk løft i form af renovering af boliger og udearealer, og der har været iværksat flere boligsociale indsatser. Imidlertid oplever området fortsat mange af de sociale problemer, der er kendetegnende for socialt udsatte boligområder. Det drejer sig bl.a. om arbejdsløshed, etnisk, social og anden segregering, social isolation samt hærverk og kriminalitet. Problemerne i boligområdet har bl.a. medført et fokus i helhedsplanen (Vejleåparkens Boligsociale Helhedsplan 2013-2017) på at nedbringe antallet af indbrud, der har været stigende, samt at sikre tryghedsfølelsen. Det er bl.a. på denne baggrund, at Vejleåparken har budt sig til som et nærliggende boligområde for forsøg med Nabohjælp i etageejendomme.

Formål

Formålet med nærværende evaluering er at formulere konkrete handlingsanvisninger til, hvordan en indsats med nabohjælp i etageejendomme kan implementeres i tilsvarende boligområder i Danmark, og hvordan den igangværende indsats kan forbedres. Nogle hovedspørgsmål er her, hvordan man bedst muligt implementerer Nabohjælp i etageejendomme, og hvordan Nabohjælpsordningen har påvirket indbrud og tryghed. Formålet med undersøgelsen er at:

1. beskrive de forhold, mekanismer og processer, der har gjort sig gældende i arbejdet med Nabohjælp i Vejleåparken i Ishøj.
2. identificere og formulere konkrete handlingsanvisninger til, hvilket forbedringspotentiale der er i forhold til at videreføre arbejdet med Nabohjælp i Vejleåparken, og hvordan Nabohjælp med fordel kan implementeres i tilsvarende boligområder i Danmark.

Det overordnede formål med undersøgelsen er at understøtte en videreudvikling af et inddragende og aktiverende nabohjælpskoncept, der kan nedbringe antallet af indbrud og øge trygheden – også i etageejendomme. DKR's målsætninger med Nabohjælp har desuden været at øge følelsen af kontrol (*empowerment*), øge trivslen lokalt, øge opdagelsesmuligheder for indbrud og få tyven til at opgive.

Undersøgelsen har bestået i at indsamle kvalitative data, der kan tilvejebringe et solidt analysegrundlag for evaluering af, hvordan Nabohjælp er blevet implementeret og modtaget af beboerne i etageejendommene i Vejleåparken, Ishøj, og hvilke forandringer implementeringen evt. har medført i boligområdet.

Metoder

Kernen i undersøgelsen er et etnografisk feltarbejde, en mindre kvantitativ dataindsamling og et litteraturstudie.

Feltarbejdet

Hovedvægten af undersøgelsen har været centreret om en omfattende kvalitativ undersøgelse i form af et antropologisk feltarbejde, hvor deltagerobservation, fokusgruppeinterviews og forskellige former for individuelle interviews var de primære metoder. Som udgangspunkt blev undersøgelsen lagt an som en åben og eksplorativ proces, der stod på fra november 2015 til januar 2016.

Undersøgelsen indledtes med deltagerobservation for at få et helhedsindtryk af stedet, og hvordan stedet evt. skifter karakter i løbet af døgnet. Som udgangspunkt var opmærksomheden på Vejleåparkens landskab fra morgen til aften, hvilke beboere og andre personer der var på stedet samt former for adfærd, interaktioner og aktiviteter. Desuden noterede vi tegn på hærværk eller kriminalitet (fx ildspåsættelser, indbrud). Ikke mindst bemærkede vi de steder, hvor Nabohjælp-klistermærker- og skilte var sat op.

I den kvalitative undersøgelse indgik fem hovedgrupper af interessenter:

1. beboere
2. nabohjælpere, dvs. beboere, der er medlem af arbejdsgruppen for implementering af Nabohjælp
3. bestyrelsesmedlemmer fra Vejleåparkens tre boligafdelinger
4. sekretariatet for Helhedsplanen i Vejleåparken og kommunale medarbejdere
5. kriminalpræventive aktører.

Til interviews blev der udarbejdet interviewguides, der var målrettet de forskellige deltagere i undersøgelsen.

Undersøgelsen har haft særligt fokus på beboere og deres viden om og modtagelse af Nabohjælp. Vi har igennem processen tilstræbt at udvælge et repræsentativt udsnit af Vejleåparkens beboere i forhold til alder, køn, etnicitet, uddannelse, beskæftigelse og socioøkonomisk status. Vi har udført i alt tre fokusgruppeinterviews med beboere om deres oplevelse af tryghed og kriminalitet i Vejleåparken, af naboskab og af Nabohjælpsordningen. Derudover har vi udført interviews med 10 husstande og individuelle interviews med 40 beboere. De forskellige beboere fandt vi frem til ved systematisk at ringe på beboernes døre og spørge, om de ville deltage i undersøgelsen. Inden da var der i alle opgange hængt et opslag op om undersøgelsen. Nogle beboere inviterede os indenfor i sofaen på kaffe, andre talte vi med på trappeopgange og i døråbninger, og andre beboerinterviews blev udført i de to beboerhuse.

Vi har udført et fokusgruppeinterview med beboere, der var nabohjælpere, om deres motivation, arbejdsopgaver og rekruttering og om forandringer, som de mente, at Nabohjælpsordningen måtte have medført. Desuden udførte vi individuelle interviews med seks nabohjælpere.

Med sekretariatet for Helhedsplanen i Vejleåparken og kommunale medarbejdere udførte vi et fokusgruppeinterview om Vejleåparken som sted, om erfaringer med implementering af Nabohjælpsordningen og om forandringen, ordningen måtte have medført. Desuden udførte vi opfølgende individuelle interviews med to medarbejdere fra Helhedsplanens sekretariat.

Vi udførte et fokusgruppeinterview med medlemmer af de tre afdelingsbestyrelser om deres opfattelser af Vejleåparken, af formulering af indsatsområder i helhedsplanen, af Nabohjælp som indsats og af rekruttering af nabohjælpere. Desuden udførte vi opfølgende individuelle interviews med to medlemmer af to af afdelingsbestyrelserne.

Endelig udførte vi et fokusgruppeinterview med kriminalpræventive aktører som Vestegnens politi, Stabschef for Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse i Ishøj Kommune og medarbejdere i DKR's

sekretariat. Formålet med interviewene var at få viden om disse myndigheders vurderinger af indbrud og tryghed i Vejleåparken og deres generelle erfaringer med kriminalpræventive initiativer i etageejendomme. Desuden udførte vi et opfølgende individuelt interview med en af DKR's projektmedarbejdere på Nabohjælp.

Til slut har vi udført et "tværgående" fokusgruppeinterview med repræsentanter fra samtlige fem ovenstående interessentgrupper. Formålet med dette fokusgruppeinterview var at skabe en diskussion, der tydeliggjorde de forskellige interesser og emner, der er på spil, hvilke barrierer der skal overkommes, og hvilke muligheder der foreligger i Nabohjælpsordningen.

Ud over dette interviewmateriale har vi haft uformelle samtaler med mere end 50 personer med forskellig tilknytning til Vejleåparken, som vi tilfældigt har stødt på i løbet af vores feltarbejde på stedet.

Den kvantitative undersøgelse

DKR har i november 2015 leveret kvantitative data til undersøgelsen, som angiver udviklingen i indbrud i Vejleåparken i perioden 2012-2014, hvor mange beboere i Vejleåparken der er tilmeldt Nabohjælp, og i hvilke områder i Vejleåparken de bor. Disse data er brugt til den indledende mål- og procesevaluering af Nabohjælp, som beskrives i næste kapitel.

Litteraturstudie

Der er indledningsvis lavet et mindre litteraturstudie i form af henholdsvis en tematisk desk research omfattende internationale undersøgelser om Nabohjælp og en geografisk desk research, der omfatter undersøgelser af Vejleåparken. Det tematiske litteraturstudie var baseret på forskellige kombinationer af søgetermerne "social housing", "tenement", "burglary", "safety", "crime", "trust", "watch", "watching" og "help". Søgningen blev foretaget på Rex, Google og Google Scholar. Søgningen gav i alt 25 forskningsartikler og syv ministerielle undersøgelser. Den geografiske desk research gav fem hits i form af tryghedsmålinger og mindre studier og artikler om Vejleåparken. Litteraturstudiet havde til formål at indkredse de best practices, der findes i internationale undersøgelser af andre lignende nabohjælpsordninger, og bruge dem til evalueringen af implementeringen af Nabohjælpsordningen i Vejleåparken (se bilag).

STEDET VEJLEÅPARKEN

Vejleåparken eller den gamle Ishøjplan blev oprindeligt opført i 1970-74 og rummer cirka en fjerdedel af Ishøjs befolkning. Da den daværende Ishøjplan blev opført som en del af 1960-70'ernes montage- og betonbyggeri, var bebyggelsen en af Danmarks største med over 1.700 boliger. I perioden 2001-2010 gennemgik planen en af danmarkshistoriens mest omfattende områdefornyelser bestående af en gennemgribende renovering og opgradering. Renoveringen har inkluderet udbedring af byggeskader og forbedringer af bygninger og udearealer. Der blev tilføjet nye byrum og skabt nye sammenhænge i det allerede eksisterende byggeri. Nye facader med murværk og pladebeklædninger har sammen med de grønne omgivelser erstattet det grå betonmiljø.

Vejleåparken strækker sig aflangt over et stort areal på 30 hektarer. Boligområdet består af boligblokke, der former to parallelt løbende stier, hvorimellem der er tværgående boligblokke, to store grønne områder og mindre grønne områder i passager. Vejleåparken består overordnet af otte kvarterer med hver sit præg. Bygningerne, som i farve veksler mellem rødbrun, grå og beige, ligner dog hinanden med overdækkede altaner og skodder, der kan trækkes for vinduerne, i de fleste blokke. Der er skure til affald og cykler, cykelstativer, gynger og legeborg med rutsjebane og andre "legepladsstationer" langs bygningerne. Derudover er der fritstående bænke, træer og græs. Overalt er der adskillige opholdspladser med sidde- og legepladser. Rød-hvide bomme er opstillet i Østergården og andre steder, fx ved overgange mellem hoved- og biveje, og sikrer en rolig trafik gennem boligområdet. Man kan kun komme igennem med bil, hvis man har en nøgle til bommen.

Det, som lokalt betegnes ”Centret”, består af en frisør, et pizzeria, et bageri, en Spar-købmand, en grønthandler, det lokale værtshus Saloon, et vaskeri, selskabslokaler, AAB’s ejendoms kontor og

Kulturhuset, som er et beboerhus. Sammen med Østergården, som forbinder Vejleåparken med Ishøjcentret og desuden rummer Vejleåparkens andet beboerhus, Glashuset, udgør ”Centret” den mest befærdede del af Vejleåparken. Her er mange mennesker, som går i en lind strøm til og fra især Spar-købmanden, hvor man kan få alt fra dagligdags madvarer til lagkagebageri. Bag ”Centret” ligger en daginstitution. Den lokale Strandgårdsskole og ungdomsboligerne ligger i hver deres ende af Vejleåparken.

Vejleåparken fremstår generelt velholdt. Her er ikke tydelige tegn på graffiti, bortset fra nogle skure med enkelte streger, der kunne være graffiti. Man støder undertiden på afbrændte skure som resultat af hærværk. Derudover er området ryddeligt, kun enkelte steder er der skrald på jorden eller i opgangene. Derudover er der generelt mange indkøbsvogne i området eller inde i opgangene, som beboerne har forladt efter deres indkøbstur i de lokale supermarkeder.

Beboernes brug af udendørsarealerne i Vejleåparken forekommer at være præget af en instrumentel kommen og gåen til og fra steder uden for Vejleåparken. Af og til møder en beboer tilfældigt en anden beboer, han eller hun kender, og stopper op og hilser. Men der er en mere konstant

strøm af beboere og andre brugere af Vejleåparken, der passerer hinanden, idet de blindt ser fremad uden at spejde efter eller hilse på andre. Cykler og andre køretøjer er udbredt i Vejleåparken, hvor afstandene er store. Også scootere, som fysisk handicappede beboere ejer med tilskud fra Ishøj Kommune, præger trafikken. Aktivitetsniveauet er noget lavt om formiddagen og tidlig eftermiddag: Legepladser og andre steder ligger øde hen indtil kl. 15, hvor de første kommer slentrende med deres barn i hånden på vej hjem fra arbejde og institution. Trafikken tager især til efter kl. 16, hvor de fleste kommer hjem fra arbejde. Efter kl. 19 på en mørk novemberaften ligger Vejleåparken øde hen i en gullig belysning fra de sporadiske lygter.

Aktiviteter

Vejleåparken rummer med sine godt 5.000 beboere mange forskellige aktiviteter. Klynger af unge mænd driver rundt på forskellige tidspunkter af døgnet. Beboere hænger ud i og omkring Saloonen fra formiddag til aften. Mange beboere stopper i kulturhusene og får en kop gratis kaffe og en snak med andre beboere. Her laves og sælges også frokost hver dag, som tiltrækker et fast klientel af beboere samt gårdmænd og andre personer, fx håndværkere, der har Vejleåparken som arbejdsplads. Det ene kulturhus arrangerer spis-sammen hver anden tirsdag aften, hvor man for 50 kr. kan købe hovedret og dessert. Det er overvejende beboere med etnisk dansk baggrund, der spiser frokost og middag sammen her. Beboerhusene afholder desuden andre arrangementer som filmforevisninger og festlige begivenheder med madspisning. Som bydel har Vejleåparken i høj grad bidraget til Ishøjs foreningsliv. Vejleåparkens kældre huser over 20 forskellige klubber og foreninger. Derudover er der en gruppe af beboere, som arrangerer bankoaftener i ”Centrets” selskabslokale hver torsdag, hvor alle i Ishøj kan deltage.

Ikke mindst går beboerne til aktiviteter igangsat af Helhedsplanen i 2013. Disse aktiviteter har målgrupper som børn, unge og familier, omkring emner som uddannelse og beskæftigelse, beboernetværk, inddragelse og demokrati og udsatte grupper. Her er fysiske aktiviteter som leg, dans, street performance, gå-tur-sammen, hobbyprægede aktiviteter som håndarbejde, lektiecafé for skolebørn, barselscafé, ældrecaféen Solstrålen, frokostcafé, forskellige former for undervisning og rådgivning. Nabohjælp er del af de netværksdannende aktiviteter. Af årlige begivenheder er der Kulturbrofestivalen, hvor Helhedsplanens aktiviteter præsenteres, og hvor beboerne på tværs af de mange forskelligheder kan mødes i og gøre fælles brug af byrummet. Til den årlige juletræsfest i december møder talrige beboere op, børn og voksne af alle baggrunde. Helhedsplanen arrangerer også en årlig eid-fest for de mange beboere med muslimsk baggrund.

Beboere

På spørgsmålet om, hvilket sted Vejleåparken udgør, er der mange af de interviewede beboere og brugere, som spontant nævner Vejleåparkens ”mangfoldighed” og de ”utrolig mange nationaliteter”, der er her. Ud af de knap 5.000 beboere har op mod 60 procent indvandrerbaggrund. I Vejleåparken er der mere end 110 forskellige nationaliteter. Hovedvægten af beboerne har en baggrund i Tyrkiet, Pakistan, Marokko eller det tidligere Jugoslavien, hvilket svarer til de største indvandrergrupper i Danmark. Gruppen af børn og unge udgør cirka en tredjedel af beboerne, den næststørste gruppe er personer mellem 37 og 49 år. Enlige uden børn udgør også en større gruppe. En stor andel af beboerne har lav indtægt. Omkring en fjerdedel er uden beskæftigelse, hvoraf en del er på forskellige former for overførselsindkomst.

Mangfoldigheden viser sig i de mest udbredte kategorier, som benyttes om beboere i Vejleåparken: ”udlændingene” og ”danskerne”. En tredje udbredt kategori er ”de unge”, ofte som synonym for den ballade, hærværk og kriminalitet, der også præger fortællingerne om Vejleåparken.

Myter og rygter om Vejleåparken

Den daværende Ishøjplan blev et synonym for de problemer, der ramte almennyttige boliger i 1970’erne, og stigmatiseret som et område ramt af sociale problemer i form af arbejdsløshed, ”ghettoisering” og kriminalitet. I 1996 skiftede Ishøjplanen navn til Vejleåparken. Vejleåparken har dog haft svært ved at skille sig af med sit stigmatiserede ry. Boligområdet var bl.a. på ghettolisten i 2010 på baggrund af kriteriet om andelen af kriminelle, men blev slettet igen året efter, da andelen af beboere med domme var faldet. Som i andre almene boligområder er områdefornyelsen blevet fulgt op af projekter af social karakter realiseret via en helhedsplan og visioner om at tiltrække ressourcestærke beboere.

Beboere og besøgende i Ishøj og Vejleåparken giver udtryk for en bevidsthed om, at stederne har et dårligt ry: ”Det er jo et stigmatiseret sted”. Vejleåparken er associeret med kriminalitet i form af indbrud, afbrænding af skraldecontainere og skure samt butikstyveri. Blandt beboerne cirkulerer også fortællinger om, at der uden for Vejleåparken, ikke mindst i politiet, er en opfattelse af, at ”der ikke bor andet end sådan nogle sorte udlændinge. De [politiet] gad sgu ikke komme”, dvs. en opfattelse af Vejleåparken som et sted, der er opgivet.

På trods af områdets navneskifte og renovering har det bevaret sit ry. De forskellige informanter giver udtryk for, at bestemte negative fortællinger om Ishøj og Vejleåparken er vedholdende og har fortrængt andre og mere positive fortællinger:

Ishøj som en lille landsby med rigtig mange historier, som huskes tilbage fra for mange år siden, og som der ikke bliver sorteret i: Så det bliver ligesom én stor organisk historie. (Anna Barbara Gregersen, konsulent ved Ishøj Kommune)

Ishøj Kommune prøver at nedtone det meget problematiserende billede af Vejleåparken som en ghetto.

Selv om beboerne i Vejleåparken også er med til at opretholde myterne og rygterne om området, er de og andre, der kender til Vejleåparken, samtidig bevidste om forskellen på de steder, hvor fortællingerne kommer fra: ”Der er en forskel mellem at bo her og at komme udefra og tænke ’det her er et farligt sted’.” Spørger man beboerne i Vejleåparken om kriminelle hændelser, er det sjældent, at de kan give konkrete eksempler: ”Jeg har ikke oplevet noget, og min datter på 13 er aldrig blevet generet. Dem, der er ældre, har heller aldrig oplevet noget. Vi har hørt om noget, men aldrig selv oplevet noget,” fortæller en beboer.

Når beboerne fortæller om, hvilket sted Vejleåparken udgør, handler deres fortællinger ikke om kriminalitet, men om deres egen brug og fornemmelse af stedet:

Vi har kun 20 minutter til byen, vi har strand, museum og grønne områder. Vi har det hele, så jeg forstår ikke folk, som har et dårligt indtryk af Ishøj.

Her er stille, og alt er tæt på: bank, købmand.

Beboere og andre, der har deres daglige gang i Vejleåparken, udtrykker på denne måde en intern opfattelse af Vejleåparken og Ishøj, baseret på en fornemmelse og daglig brug af stedet, som er i kontrast til de eksterne og ofte problemfokuserende opfattelser af området.

Kriminalitet, tryghed og Nabohjælp

En del af fortællingerne om Vejleåparkens dårlige ry og omdømme handler om indbrud, som beboere og andre, der færdes i Vejleåparken, ofte har flere konkrete fortællinger om, fx tragikomiske hændelser som et tyveri af Glashusets lædersofa ved højlys dag. Mange fortællinger omhandler tyveri i private lejligheder og andre steder ved højlys dag, som ofte bliver fortalt med en dyb undren over, hvordan

sådan noget kan lade sig gøre i et boligområde med så mange mennesker, og hvor der ikke umiddelbart er fremkommeligt med biler eller varevogne:

For år tilbage var Vejleåparken et belastet område, med meget kriminalitet og utryghed, mange unge, der hang ud på gaden, mange indbrud, unge mennesker, der sparkede døren ind og stjal fladskærme m.m., og ingen turde sige noget, der kom ikke én henvendelse fra beboerne. Men der var utryghed. I 2009 kom de første videokameraer op, som skabte tryghed. (Ulrik Hove, politikommissær)

Indbrud er et hyppigt samtaleemne blandt beboerne, både i form af konkrete hændelser som tyveri og iagttagelser af mistænkelig adfærd rundtomkring i Vejleåparken, fx møder med fremmede personer med boremaskiner i opgange eller med fladskærme under armen på stierne. Beboerne er også opmærksomme på områder i Vejleåparken, der er i risiko for indbrud, fx yderområderne, hvor det er nemt at køre til og fra i bil. Andre forhold, som beboerne nævner, er, at låsen på yderdørene til opgangene er nem at få op og ofte er i stykker. Desuden forekommer adgangen til opgangene generelt åben. Beboere, der er i færd med at låse sig ind i deres opgang, er generelt flinke til at lukke fremmede med ind, og dørtelefonen bliver ofte besvaret ved at lukke fremmede ind stort set uden introduktion. Det er dog også udbredt, at beboerne fra deres lejlighed holder øje med de personer, de lukker ind, ved samtidig at åbne døren og kigge ned i trappeopgangen.

Ifølge den seneste tryghedsundersøgelse, der omfatter Vejleåparken, havde 7 procent af beboerne i 2013 været udsat for kriminalitet, og tyveri og indbrud var de hyppigste kriminalitetsformer (Tryghedsmåling, Gallup Instituttet for Ishøj Kommune, 2013). Imidlertid var det ikke indbrud, der skabte tryghed, men ”grupper af unge”, ”mørke stier/manglende belysning” og ”knallertkørere”. Ifølge målingen var den generelle tryghed blandt beboere samtidig ”over middel”, og den personlige tryghed for Vejleåparken var steget i forhold til tidligere undersøgelser; på en skala 1-10 lå tryghedsmålingen tæt på 8. Den vigtigste tryghedsfaktor blandt beboerne var ”gode naboer/rare mennesker” og ”god stemning i boligområdet”.

I 2013 begyndte man på tryghedsvandring i området, men holdt op igen i 2014, da ingen dukkede op og viste interesse, hvilket fra Ishøj Kommunes side blev tolket som et manglende behov, fordi beboerne ikke var utrygge nok.

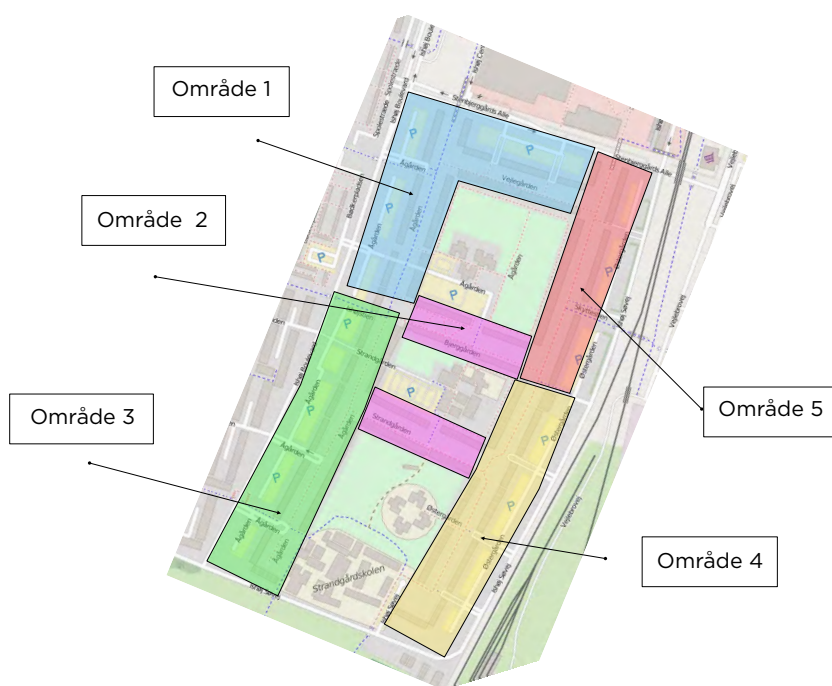

Evaluering af tilmelding til Nabohjælp og nedbringelse af indbrud

En udbredt hypotese er, at Nabohjælpsordningen har betydning for at nedbringe antallet af indbrud.

Kvantitative data fra Vestegnens Politi om antallet af indbrud sammenholdt med beboeres tilmelding til Nabohjælpsordningen i perioden 2012-2014 kan pege på en sådan sammenhæng.

Tallene viser et fald i indbrud i størstedelen af Vejleåparken fra 2012 til 2014; det størst fald er fra 2013 til 2014, dvs. i den periode, Nabohjælpsordningen blev introduceret. I området Vejlegården, Ågården 2-22 og 1-25 og Ishøj Boulevard 11, 21, 31 og 41 (område 1) var antallet af indbrud i beboelser i 2012 på 25, i 2013 på 32 og i 2014 på 14. I området Bjerggården og Ågården 22-40 og 27-45 (område 2) var antallet af indbrud i beboelser i

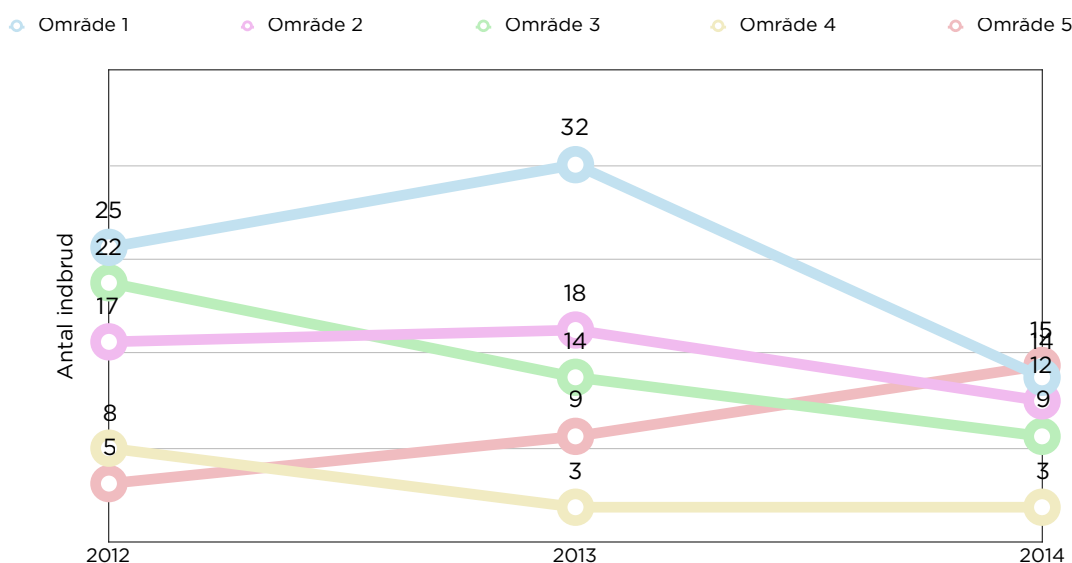
2012 på 17, i 2013 på 18 og i 2014 på 12. I området Strandgården og Ågården 42-72 og 47-85 (område 3) var antallet af indbrud i beboelser i 2012 på 22, i 2013 på 14 og i 2014 på 9. I området Østergården 26-66 og 33-67 (område 4) var antallet af indbrud i beboelser i 2012 på 8, i 2013 på 3 og i 2014 på 3; her forekommer ikke et væsentligt fald i den periode, Nabohjælp blev indført. Området Østergården 2-26, 1-31 og Ishøj Søvej 2-84 (område 5) var antallet af indbrud i beboelser i 2012 på 5, i 2013 på 9 og i 2014 på 15, dvs. at der har været en forøgelse af antallet af indbrud de seneste år. Generelt skiller Østergården sig ud, idet antallet af indbrud her enten ikke er faldet betydeligt eller ligefrem er steget i den periode, Nabohjælp blev introduceret.

Siden 2013 har i alt 154 af Vejleåparkens beboere tilmeldt sig Nabohjælpsordningen. Tilmeldingerne fordeler sig således, at område 1 har 27 tilmeldte, den første fra 11. oktober 2013; område 2 har 31 tilmeldte, den første fra 4. marts 2014; område 3 har 26 tilmeldte, den første fra 4. marts 2014; område 4 har 53 tilmeldte, den første fra 21. januar 2013, og område 5 har 17 tilmeldte, den første fra 26. juni 2014.

Det er påfaldende, at der i område 5, hvor der kun er 17 tilmeldte, er sket en stigning i antallet af indbrud. Dette kunne bekræfte hypoteser i international forskning om, at der foregår en forflytning af kriminaliteten fra de områder, der introducerer Nabohjælp, til områder, hvor nabohjælp er mindre

Indbrud i område per år	2012	2013	2014
Område 1	25	32	14
Område 2	17	18	12
Område 3	22	14	9
Område 4	8	3	3
Område 5	5	9	15
I alt	77	76	53

udbredt, dvs. at der sker en omplacering af kriminaliteten (Brå 2008:24). Modsat har område 4, som har de fleste tilmeldinger og allerede fra 2013, oplevet den procentmæssige største nedbringelse af indbrud fra 8 til 3 indbrud. Alt i alt forekommer der at være en sammenhæng mellem tilmeldinger til Nabohjælp og nedbringelse af indbrud, ligesom det kan tyde på, at kriminaliteten i takt med tilmeldingen til ét område flytter sig til områder uden tilmelding til Nabohjælp. På baggrund af materialet kan vi dog ikke sige noget om signifikansen af disse resultater.

Nabohjælp forekommer imidlertid ikke at være meget udbredt i Vejleåparken. I nogle karreer er der kun en håndfuld Nabohjælp-mærker klistret på postkasserne ved hoveddøren. En nulpunktundersøgelse udført af Helhedsplanen for Vejleåparken blandt beboere fra 2014 viste, at 68 procent af de adspurgte ikke kendte til Nabohjælpsordningen. Der kan da også sås tvivl om sammenhængen mellem tilmeldinger til Nabohjælp og nedbringelser af indbrud, idet indbrudsstatistikkerne generelt har været faldende i Danmark de seneste år. Ifølge Stabschef i Ishøj Kommune Jonas Mannov følger udviklingen i Vejleåparken de nationale tendenser, men faldet i Vejleåparken har været markant større end på nationalt plan. Dette bekræfter Hans de Place fra Det Kriminalpræventive Råd:

Samspeilet mellem renovering og diverse indsatser har haft en betydning for faldende indbrud, ikke Nabohjælp i sig selv. Generelt er indbrudstallene forsigtigt på vej nedad. Samtidig er tallene for Nabohjælp langsomt stigende. Formentlig har det en indflydelse, men det er svært at påvise en direkte sammenhæng.

Et systematisk forskningsstudie af en række internationale evalueringer af nabohjælpsprogrammer bekræfter den usikkerhed, der kan være, ved at drage alt for hurtige konklusioner omkring disse tiltag.

Studiet viser, at disse programmer i de fleste tilfælde blev efterfulgt af en reduktion af forbrydelser. Det var dog ikke umiddelbart klart, hvorfor nabohjælp var effektiv. Nabohjælp kan forøge overvågning, reducere muligheder for forbrydelse og forøge social kontrol; Man ved imidlertid ikke specifikt, hvilke af disse faktorer der virker (Brå 2008:7). Dette forhold vil vi se nærmere på i de følgende afsnit.

Dette kapitel beskriver den historik, der er omkring implementeringen af Nabohjælpsordningen i Vejleåparken, og de processer og mekanismer, dette arbejde omfatter. Kapitlet har fokus på de forskellige aktører, der har spillet en rolle i implementeringen af Nabohjælp, deres forestillinger om formålet med Nabohjælp og de forskellige forløb og aktiviteter omkring etableringen af Nabohjælpsordningen, som omfatter rekruttering af beboere. Desuden vil kapitlet se nærmere på de barrierer og succeshistorier, der indtil videre har præget etableringen af Nabohjælp. Kapitlet munder ud i en analyse af nogle af de centrale problemstillinger i implementeringen af Nabohjælp som spørgsmålet om roller og ansvar og problematikker vedrørende information og IT.

Baggrundshistorien

Nabohjælp har som nævnt eksisteret siden 1980'erne som ordning for boliger i villakvarterer, men Det Kriminalpræventive Råd (DKR) blev opmærksom på, at ordningen også var etableret i etageejendomme i Sverige. Stabschef i Ishøj Kommune Jonas Mannov, der via sin tidligere ansættelse i DKR, havde forbindelse til et sådant projekt i Halmstad i Sverige og satte sig ned og skrev en drejebog for, hvordan et tilsvarende nabohjælpsprojekt kunne implementeres i Danmark. DKR indgik i 2013 en aftale med stabsenheden for Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse i Ishøj Kommune om at afprøve projektet her, konkret i Vejleåparken, hvor projektet blev skrevet ind i Helhedsplanen:

Kommunens rolle har været at tage medejerskab til Nabohjælp. Man kan diskutere, hvad en kommune skal involvere sig i, men der har vi nok en lidt anderledes tilgang i Ishøj, fordi kriminalitet har haft så høj prioritet i kommunen. Der har været en stemning af, at alle skal gøre, hvad de kan. Derfor har det været naturligt for kommunen at engagere sig meget. (Jonas Mannov)

Kommunen havde sat en konsulent til at facilitere processen, og desuden indgik kommunens gadeplansmedarbejdere. Med etableringen af sekretariatet for Vejleåparkens Helhedsplan faldt valget på sekretariatsmedarbejder Mette Ring, som fik en opsøgende og koordinerende rolle i forhold til implementeringen af Nabohjælp og sammen med konsulenten fra Ishøj Kommune udarbejdede idéer til, hvordan opstarten af Nabohjælp skulle foregå. Sideløbende involveredes Vejleåparkens tre afdelingsbestyrelser fra boligafdelingen under Ishøj Boligselskab, Stenbjerggård Boligselskab og AAB afd.55 for at få deres opbakning til implementeringen af Nabohjælp. Desuden deltog politiet i opstartsmødet, men har generelt spillet en mindre rolle.

Sverigesturen

Et hold bestående af to bestyrelsesmedlemmer fra to afdelinger af Ishøj Boligselskab tog sammen med medarbejdere fra Ishøj Kommune, Helhedsplanen i Vejleåparken og DKR på en studietur til Halmstad i Sverige for at undersøge, hvordan Nabohjælp kan implementeres i en etageejendom i en almen boligforening. Rejsen blev foretaget i bil med økonomisk støtte fra Ishøj Kommune. For mange har denne studietur markeret opstarten på Nabohjælp i Vejleåparken, som en medarbejder ved Ishøj Kommune udtrykker det:

Sverigesturen skabte mange fortællinger om alt det, man kunne få til at ske i Vejleåparken. Det er en meget stærk historie om, hvad Nabohjælp kan udrette.

Ifølge flere af dem, der var engagerede i opstarten af Nabohjælp, skabte denne Sverigestur fra begyndelsen ejerskab til nabohjælpsprojektet. Et af de to bestyrelsesmedlemmer, der var med på turen, kom til at spille en vigtig rolle for implementeringen af Nabohjælp, idet vedkommende aktivt kom til at indgå i arbejdsgruppen om Nabohjælp.

Nabohjælpsordningen – formål og forestillinger

Nabohjælpsordningen er generelt kendt for at være et middel til at nedbringe indbrud og blev fra begyndelsen lanceret som et kriminalpræventivt projekt i Vejleåparken. De fleste aktører har desuden nogle forestillinger om, at Nabohjælp også handler om fællesskab og fælles skabelse.

Det er en totrinsrakete. Selvfølgelig skal vi have indbruddene ned, men det handler også om, at vi gerne vil have nogle positive historier berude om, at i Vejleåparken gør vi noget, vi kan noget sammen.
(Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Ifølge sekretariatsleder af Helhedsplanen i Vejleåparken Lasse Matthiesen har et faldende behov for kriminalitetsforebyggelse i Vejleåparken betydet, at man også har tiltænkt Nabohjælpsordningen et andet og lige så stærkt formål, nemlig at udvikle en form for fællesskab blandt de mange mennesker, der bor her, fx på tværs af kulturer:

Hvordan skabe en eller anden form for fællesskabsfølelse, tage vare på hinanden? At fremme kendskabet og nærværet til hinanden? Mange ved fx ikke, hvad ramadan er, selv om de har boet her siden 1970.

Ifølge Anna Barbara Gregersen fra Ishøj Kommune kan Nabohjælpsordningen ligefrem have en forenende virkning i forhold til den mangfoldighed af personer, der er i Vejleåparken:

Det er et rigtig godt emne at mødes på tværs af kultur og religion, fordi indbrud er lige så væsentligt for en familie, som tror på islam, som for en familie, der tror på noget andet ... Det er meget forenende.

For de hovedaktører, det har været involveret i Nabohjælp, har det også været vigtigt, at Nabohjælp ikke bliver associeret med en særlig social indsats, hvilket de mener kan virke stigmatiserende. De påpeger vigtigheden af, at Nabohjælp bliver associeret med noget kendt og normalt, og hermed får en inkluderende funktion. Det er med andre ord vigtigt, at Nabohjælp ikke bliver stigmatiseret fra begyndelsen, og at man er påpasselig med, hvad man kalder ordningen. De interviewede hovedaktører mener, at det er vigtigt at fremhæve Nabohjælp som en god fortælling om stedet i kontrast til de dårlige fortællinger, en fortælling, som signalerer, at man kan og er noget særligt:

Nabohjælp er en god historie om Vejleåparken, at man som borgere kan gøre forskel. Det er en anden fortælling om Vejleåparken om, at man holder sammen i Vejleåparken og er gået forrest i udviklingen. Man kunne godt have brugt mere energi på at have fortalt, at man er fremme i skoene i Vejleåparken ved at arbejde med Nabohjælp. (Jonas Mannov, Ishøj Kommune)

Fra DKR's side er man også blevet mere bevidst om at fokusere på naboskab. "Det starter med det; naboskab er det første. Man aftaler jo ikke Nabohjælp med folk, man ikke kender," ifølge projektmedarbejder på Nabohjælp Camilla Rich. I slutningen af 2015 introducerede DKR af den grund en ny kampagne om naboskab som del af Nabohjælpsordningen med bl.a. en test af, hvilken type nabo man er (<http://nabotest.xn--nabohjlp-o0a.dk>).

Nabohjælpere

Helhedsplanen i Vejleåparken indkaldte til et opstartsmøde, som blev holdt i januar 2014 i Glashuset.

Her blev de beboere, der i dag er medlemmer af arbejdsgruppen for nabohjælpere, udpeget.

Arbejdsgruppen begyndte sit arbejde i januar 2014 umiddelbart efter opstartsmødet. DKR har taget sig af rådgivningen og instruktionen af medlemmer af arbejdsgruppen i forhold til arbejdsformer vedrørende Nabohjælp og rekruttering og tilmeldinger af beboere. Desuden har DKR deltaget i instruktionen af beboerne i teknikken vedrørende Nabohjælp.

I Vejleåparken er der i alt 15-20 beboere, der spiller en aktiv rolle i implementeringen af Nabohjælp, og som går under betegnelsen ”nabohjælpere”, ”nabohjælpere plus” (et udtryk, der opstod under evalueringen som en betegnelse for særligt aktive nabohjælpere) eller ”arbejdsgruppen” for dem, der udgør kernegruppen af nabohjælpere. Nogle er i forvejen eller har været medlem af afdelingsbestyrelserne i Vejleåparken; andre nabohjælpere er blevet ”prikket til” af Mette Ring eller Flemming Hagen Gregersen, der begge arbejder i området:

Vi har valgt at tage nogle [beboere] ud og informere i netværk og så spørge, om der er nogen af dem, der vil være med. Men det er ikke sådan, at det drysser ned. Vi er begyndt i bestyrelserne og i opgange, har prikket på forskellige og deres netværk, som har prikket videre til nogle, fx til beboere, som gerne plejer at ville være med i frivilligt arbejde eller har gjort noget særligt.

Det har været vigtigt at vælge en gruppe, som går stærkt ind for Nabohjælpsordningen: ”Vi har valgt at fokusere på denne arbejdsgruppe, som har brændt for det” (Mette Ring).

Nabohjælperne er personer med en stærk og åben fremtoning og faste håndtryk, og de er velreflekterede og velformulerede. Gruppen fremstår samlet som en meget engageret gruppe, der brænder for arbejdet med Nabohjælp, en flok ildsjæle drevet af troen på, at deres arbejde har en stor positiv virkning for området, hvilket vidner om en oplevelse af ejerskab og ansvar:

Jeg er med i Nabohjælp for at stoppe tyveri og indbrud. Jeg har oplevet nogle grimme ting. Det her er min by, og jeg vil gerne stoppe de grimme ting. (Omar, medlem af arbejdsgruppen)

Hovedparten af de nabohjælpere, der er med i arbejdsgruppen, har før været aktive i foreningsarbejde lokalt eller andetsteds, er kendte ansigter i Vejleåparken og udviser et engagement i deres boligområde, som ligger over gennemsnittet. Engagement har også en central betydning for implementeringen af kriminalpræventive ordninger som Nabohjælp (Huck og Kosfield 2007).

Forvirring omkring roller

Nabohjælpsordningen er i udgangspunktet tænkt at skulle baseres på en gruppe af såkaldte ”nabohjælpsambassadører”, der skal uddannes til at anvende de relevante metoder og den digitale platform. I praksis fungerer denne ordning ikke som planlagt, bl.a. fordi der har været forvirring om nabohjælpsambassadørernes rolle:

Lige nu fungerer ambassadørerne ikke optimalt. Der er bl.a. en del forvirring om deres roller, de ved ikke, hvad deres rolle er. (Susanne, medlem af arbejdsgruppen)

Ifølge Mette Ring fra Helhedsplanen i Vejleåparken er betegnelsen ”nabohjælpsambassadør” misvisende og virker modsat hensigten. Betegnelsen skræmmer beboerne med sine associationer til noget vigtigt og betydningsfuldt:

Nabohjælpsambassadørordningen fungerer ikke ordentligt. Mange forstår ikke, hvad det betyder. Det at være ’ambassadør’ opfattes som en stor mundfuld, fordi begrebet signalerer noget betydningsfuldt, ligesom at være med i en bestyrelse.

Betegnelsen ”nabohjælpsambassadør” fungerer således ikke som en samlende beskrivelse af de omkring 20 beboere, der er med i Nabohjælpsordningen og gør lidt ekstra for at organisere deres naboer i dette arbejde. Kernegruppen består af arbejdsgruppen, som udgøres af syv-otte beboere, hvoraf næsten halvdelen er eller har været aktive medlemmer i afdelingsbestyrelserne og i andet frivilligt arbejde lokalt. I begyndelsen holdt de faste møder en gang om måneden, men nu efter det første år er det lidt sjældnere.

De nabohjælpere, der er aktive i arbejdsgruppen, efterlyser en højere grad af organisering af de forskellige grupper af aktive i Nabohjælp, bl.a. en bedre planlægning af deres arbejde og rollefordeling. I arbejdsgruppen har de en fordeling af roller i forhold til aktiviteter vedrørende rekruttering af beboere til Nabohjælp. En primær fordeling består i dem, der ringer på døre hos naboer med Nabohjælp-klistermærket på frakken, og dem, der tager sig af den digitale del, hvor de på en iPad hjælper beboerne med at tilmelde sig Nabohjælp og instruerer dem i at bruge det digitale system. Disse opgaver er primært opdelt i forhold til personlige præferencer – nogle har det fint med opsøgende arbejde som at ringe på døre, andre har flair for tilmeldingsordninger og IT: ”Nogle kan det med iPad, andre kan noget andet” (Mette Ring).

Generelt efterlyser arbejdsgruppen flere nabohjælpere, som kan være med til at udbrede Nabohjælp, fx ved at rekruttere beboere ude i selve området. Arbejdsgruppens størrelse er der generelt tilfredshed med.

Man må bare hoppe ind i det og så finde ud af det

På nogle af møderne om Nabohjælp for arbejdsgruppen og andre interesserede har DKR være til stede og instrueret i, hvordan man skal snakke med beboerne, hvordan man forholder sig til eventuel mistænkelig adfærd i boligområdet, hvordan man kan udøve nabohjælp i hverdagen samt om mere tekniske spørgsmål i forbindelse med det digitale system. Arbejdsgruppen har derefter selv arbejdet videre med forskellige arbejdsmetoder og teknikker til rekruttering og information af beboere. De har arbejdet med forskellige metoder til at gøre beboerne opmærksomme på at forebygge indbrud. Nabohjælperne instruerer beboerne i, hvordan de skal reagere, hvis de ser noget mistænkeligt, fx en mand gå rundt med en fladskærm i Vejleåparken. I stedet for at være pågående og bryde sig om for den mistænkelige person i situationen, skal de udøve ”positiv opmærksomhed” ved at hilse pænt på vedkommende og komme med en smart bemærkning som fx ”det var vel nok et godt tilbud, hva?”. Formålet er at signalere over for den potentielle kriminelle, at man har lagt mærke til ham/hende i området og dermed er på vagt. De prøver også at få beboere i opgange til sammen at være opmærksom på, hvem man lukker ind i opgangen:

Vi prøver at få folk til at holde sammen i opgangene. Det er vigtigt, at man ser, når der kommer nogen ind i ens opgang. Og det er blevet meget bedre. Engang var der mange, der bare åbnede, når der var nogen, der ringede på dørtelefonen. Men det er folk heldigvis begyndt at ændre på. (Anette, medlem af arbejdsgruppen)

Det har været en proces, hvor arbejdsgruppen har følt sig frem i takt med de praktiske erfaringer, de har erhvervet sig. Arbejdsgruppen arbejder ad hoc i forhold til de udfordringer, der opstår undervejs.

Vi har udviklet os i forhold til de ting, der ikke fungerer. Vi bliver klogere og klogere. Man må bare hoppe ind i det og så finde ud af det. Der vil altid være misforståelser. (Kyalo, medlem af arbejdsgruppen)

Rekruttering af beboere til Nabohjælp

Arbejdsgruppen har med hjælp fra DKR og Helhedsplanen udviklet forskellige strategier til at få beboere til at tilmelde sig Nabohjælpsordningen. Som noget af det første har de lavet en folder til beboere i Vejleåparken om Nabohjælp: ”Med nabohjælp er der altid nogen hjemme” på dansk, tyrkisk og arabisk. Denne har de omdelt til husstande, klub- og foreningslokaler i Vejleåparken og til de to nærliggende moskéer, hvor mange af Vejleåparkens beboere kommer. Desuden indgår folderen som del af det velkomstmateriale, som afdelingsbestyrelserne uddeler til nye beboere.

Arbejdsgruppen om Nabohjælp informerer desuden på de to årlige bestyrelsesmøder og til andre officielle møder. Det bliver fremhævet som et problem, at der kun kommer de samme få beboere til disse møder: ”Det er svært at trække folk til herude, uanset hvad vi laver” (Flemming Hagen Gregersen, Kulturhuset i Vejleåparken). Ifølge arbejdsgruppen er beboerne ”sig selv nok” og ”har svært ved at komme ud af egen indgangsdør”. For at lokke beboere til møderne har arbejdsgruppen bl.a. uddelt el-ure med skiftende belysning til husstande på møderne.

Arbejdsgruppen arbejder med en strategi, hvor de tager udgangspunkt i de forskellige eksisterende netværker. For eksempel tager Omar fra arbejdsgruppen, som har tyrkisk baggrund, sig af informationen om Nabohjælp til beboere med tyrkisk baggrund, som breder budskabet ud til deres netværk. Det er hensigten, at budskabet således breder sig som ringe i vand. Man ønsker at udvide denne strategi. På samme måde har arbejdsgruppen ambitioner om at involvere de lokale kulturelle, religiøse og andre foreninger som fx den lokale fodboldklub. Her er tanken bl.a., at nabohjælperne tager ud i de forskellige foreninger og hjælper medlemmerne med at blive registreret og tilmeldt Nabohjælpsordningen på stedet.

Et emne, der optager nabohjælpere, er, hvor pågående de bør være i selve rekrutteringen. Det opleves som grænseoverskridende at gå ud og aktivt kontakte beboerne. Der synes at være enighed om, at man har været lidt for tilbageholdende. Gode erfaringer fra ”nabohjælpere plus” har vist, at det kan betale sig at være pågående i forhold til at udbrede Nabohjælpsordningen i de enkelte opgange. Der er delte meninger i arbejdsgruppen om, hvor pågående man kan være. Skal man fx bruge tilfælde af indbrud som en mulighed for at informere de pågældende beboere om Nabohjælp? Dette er nogle

uenige i, fordi en sådan henvendelse kan tolkes, som om det er selvforskyldt, at folk har haft indbrud. Ligeledes kan folk være så rystede efter et indbrud, at de ikke kan tage imod budskabet om Nabohjælp.

Medlemmerne af arbejdsgruppen diskuterer bl.a., hvor meget beboere skal informeres. Nogle medlemmer mener, at Nabohjælp skal formidles i et så kortfattet, klart og enkelt sprog som muligt. Man diskuterer også skriftlighed over for mundtlighed. Nogle tror ikke på, at skriftligt materiale i form af foldere om Nabohjælp virker, bl.a. på grund af de mange nationaliteter i Vejleåparken. Mundtlighed er vigtig: ”Ellers er Nabohjælp kun en reklame, der ender med at blive smidt i skraldespanden” (Omar). Nogle understreger mundtlighed og synlighed som vigtigere end skriftlighed, hvilket bl.a. handler om at være mere pågående i at rekruttere beboere ude på stierne og i opgangene: ”Man skal have meldt dem til med det samme, når man møder dem” (Kyalo).

Det er vigtigt at møde folk der, hvor de er

Arbejdsgruppen har faste møder cirka hver anden måned; i opstartsfasen var det en del mere.

Møderne handler især om metoder til at rekruttere beboere til Nabohjælpsordningen. På de store beboermøder i Glashuset og Kulturhuset har arbejdsgruppen bl.a. instrueret beboerne i at observere, hvad der foregår i Vejleåparken, og hvordan de skal reagere med ”positiv opmærksomhed”, hvis de fx ser mistænkelige personer gå rundt i boligområdet med værdigenstande som fladskærme. De har forklaret beboerne, at det ikke er nok, at familien selv holder øje med deres hjem, men at de også er nødt til at involvere deres nære naboer i dette.

Ifølge sekretariatet for Helhedsplanen er det dog begrænset, hvad man kan opnå ved disse fælles indendørs beboermøder: ”Fællesmøder virker mindre godt og har deres tid, man kan ikke blive ved med den type” (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken). Det kan bl.a. skyldes, at det er de samme mennesker, som dukker op til disse møder. Det er således vigtigt at tænke i de begrænsninger og muligheder, forskellige typer møder og arrangementer har. Ud over de indendørs fællesmøder har arbejdsgruppen cirka hvert halve år afholdt et større udendørsarrangement forskellige steder i

Vejleåparken for at få beboere til at tilmelde sig Nabohjælp. Disse arrangementer har bl.a. fundet sted ved særlige knudepunkter i Vejleåparken: ved indgangen til Vejleåparken fra Ishøjcentret og ved Glashuset sent om eftermiddagen, hvor beboere kommer hjem fra arbejde og indkøb. Ved disse lejligheder har en stor politibus, motorcykel og betjente været til stede, og børnene har haft mulighed for gå på opdagelse i bussen og de voksne for at tale med politiet. Arbejdsgruppen omtaler disse arrangementer som ”suppedage”, idet de arrangerede borde med varm suppe, som beboerne kunne spise, samtidig med at arbejdsgruppen informerede dem om og tilmeldte dem Nabohjælpsordningen.

Formålet har været at få fat på beboerne i deres daglige færden uden at gribe unaturligt forstyrrende ind i deres hverdagsliv: ”Det er vigtigt at møde folk dér, hvor de er” (Anni, nabohjælpsambassadør).

Arbejdsgruppen har afholdt samme form for udendørsarrangement ved den årlige Kulturbrofestival, hvor Helhedsplanens aktiviteter præsenteres.

Desuden har de eksperimenteret med at slå flere aktiviteter sammen udendørs. Arbejdsgruppen har fx holdt et arrangement med en anden af Helhedsplanens aktiviteter, ”I tråd med verden”, hvor de har informeret om Nabohjælp. De har også i et tilfælde slået Nabohjælpsboden og den varme suppe sammen med danseopvisning, en anden af Helhedsplanens aktiviteter for unge. Denne kombination har dog ikke vist sig at være så god, bl.a. fordi musikken overdøvede budskabet om Nabohjælp, og de to aktiviteter ikke understøttede hinanden: ”Der er visse ting, der ikke skal blandes, fx koncert, dans og arrangementer for unge, der ikke har interesse i Nabohjælp” (Anette, medlem af arbejdsgruppen).

Idéen om at slå flere aktiviteter sammen er ifølge de ansatte ved Helhedsplanen dog ikke helt forkastet: ”Det er spændende at se, hvordan det kan lade sig gøre på en anden måde ved at slå flere aktiviteter sammen” (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken). Blandt andet overvejer de at gennemføre aktiviteter vedrørende Nabohjælp sammen med andre af Helhedsplanens aktiviteter for familier.

Andre arrangementer, som nabohjælperne har udtænkt og afholdt, har fundet sted inden for et mindre område i Vejleåparken bestående af fem-seks opgange, især i områder, hvor indbrudsraten er høj. Her har man kombineret omdeling af information om Nabohjælp inde i opgangene med en kampagne udendørs. Før arrangementet har man uddelt foldere om Nabohjælp og information om arrangementet i de berørte opgange. Uden for opgangene har der været opstillet borde med kaffe og kage. Nabohjælperne med iPads har stået uden for opgangene, hvor de har kunnet kontakte beboere på vej ud og ind af opgangen, og informeret om Nabohjælp, besvaret spørgsmål fra beboere, der har læst det odelte materiale, meldt beboere til ordningen og hjulpet med spørgsmål omkring det tekniske, bl.a. hvordan man tilmelder sig og vælger grupper af nabohjælperne:

Vi har prøvet den idé ... at det vil være bedre, ud over det skriftlige, at man mødes foran opgangen, stiller borde med kaffe op. Og så var der nogen af os fra Nabohjælp, som smed breve ind, der fortalte, hvornår vi kom og stod foran opgangen. Vi startede med en fem-seks opgange, og det hjalp rigtig meget. Det var det, der skulle til, for at de kunne forstå det, ud over hvad der står i en blanket. Måske læser de ikke engang halvdelen, før de smider den ud. Der fangede vi dem og sagde, hvad det gik ud på og betyder, og det hjalp meget. Men det gælder om at have tid og mulighed for at fortsætte med at tage opgangene og der, hvor vi ved, der er problemer med indbrud, specielt i Ågården og Østergården – der, hvor der er fri parkering, det var, hvad vi fik at vide fra politiets rapport. (Omar, medlem af arbejdsgruppen)

Succes og barrierer

På baggrund af nærværende gennemgang omhandler dette afsnit både succeshistorier og barrierer i forhold til implementeringen af Nabohjælp, dens processer og mekanismer.

Suppedage og politi som trækplaster

Som udgangspunkt nævner de forskellige aktører det brede partnerskab mellem DKR, politi, kommune, Helhedsplanen i Vejleåparken, afdelingsbestyrelser og beboere som et godt fundament for implementeringen af Nabohjælp. Hans de Place siger det sådan: ”Forståelsen af det brede partnerskab er vigtig for implementering af Nabohjælp.” Idéen om et partnerskab bestående af forskellige aktører med forskellige roller fremhæves også i forskningslitteraturen, hvor det er en hypotese, at effekten af nabohjælpsprogrammer afhænger af, at de kan organiseres som partnerskaber (Fleming 2005).

Sverigesturen, som indledte Nabohjælpsprojektet i Vejleåparken, nævnes generelt som en succes, der gav inspiration, energi, mod og sammenhold for dem, der skal spille en hovedrolle i implementeringen af Nabohjælp. De forskellige aktører anbefaler således, at man ved opstarten af Nabohjælp i etageejendomme foretager andre lignende studieture, fx til Vejleåparken i Ishøj.

De forskellige aktører opfatter også opstarten af Nabohjælpsprojektet som en succes. Her fremhæves det, at det er godt at komme hurtigt i gang med kickoffmøder og at begynde i områder, hvor der er flest indbrud.

Hvad angår arbejdsgruppens aktiviteter, nævnes udendørsarrangementerne generelt som en stor succes for rekruttering af beboere til Nabohjælp, et godt ”kampagnefremstød”, som én af nabohjælperne udtrykker det. Det gælder både de større arrangementer som ”suppedag” med tilstedeværelse af politibussen som trækplaster for både unge og ældre beboere ved Vejleåparkens knudepunkter og de mindre arrangementer med kaffe på lokale steder i Vejleåparken. Sådanne arrangementer foretrækkes frem for indendørs arrangementer:

Vi har lavet udendørsarrangementer for at møde folk ude på gaden, så vi kan hverve dem. Det nytter ikke noget at lave arrangementer indenfor. Det er der ikke nogen, der kommer til. (Omar, medlem af arbejdsgruppen)

Ud over at sådanne arrangementer har trukket beboere til, har de også bidraget til, at beboerne er begyndt at tale med hinanden:

De [beboerne] kender ikke hinanden. Og de vil ikke kende hinanden ... Men det var en meget god idé, at vi begyndte med bordet og kaffen. Lige pludselig begyndte de at snakke med hinanden. Og de har måske boet der lang tid. (Anette, medlem af arbejdsgruppen)

Ifølge en anden nabohjælper, Susanne, har Nabohjælp-appen med sms-tjenesten også været anledning til, at beboerne er begyndt at tale mere sammen om det, der foregår i området.

Andre succeshistorier i forbindelse med nabohjælpernes arbejde er den løbende udvikling af rekrutteringsmetoder med fokus på arbejdsgruppens og andre engageredes egne netværk samt foreninger og klubber centreret om sport, kultur og religion.

Folk tør ikke blande sig

Der er flere barrierer i forhold til rekruttering af beboere til Nabohjælp, som især er relateret til det specifikke sted. En generel barriere er som nævnt, at det generelt er svært at få beboere til at deltage i aktiviteter i boligområdet. Af forskellige grunde er fremmødet til beboermøder og lignende generelt lavt. De, der deltager, er primært såkaldt ressourcestærke beboere. Forskningslitteraturen peger på, at der generelt er ringe støtte til nabohjælpsprogrammer i mindre ressourcestærke områder eller i de områder, hvor der er mest brug for nabohjælp, og at lav involvering ofte skyldes mangel på fællesskabsfølelse (Hourihan 1986).

En anden kontekstrelateret barriere er, at det kan være svært at få beboere med til et projekt, hvor politiet deltager. Det signalerer en form for identifikation med politiet, som mange ikke ønsker at markere i forhold til de beboernetværk, de er del af, som kan bestå af personer i politiets søgelys. En anden barriere i forhold til at tilmelde sig Nabohjælp er imidlertid samtidig beboernes opfattelse af, at ”politiet alligevel aldrig kommer”, når man ringer til dem, fx i forbindelse med indbrud.

En udbredt kontekstrelateret barriere er, at beboere ikke tør blande sig i hinandens liv. Der er ikke en udbredt kultur for at komme hinanden ved: ”Folk tør ikke blande sig. De er bange for at få nogen på kassen” (Ole, nabohjælper plus). Dette hænger sammen med, at nogle af Vejleåparkens beboere er kriminelle. I stedet for at henvende sig direkte til andre beboere foretrækker man at gå til politiet med et upersonligt tip. En anden ofte omtalt og kulturelt begrundet barriere er, at det kan være svært at henvende sig til beboere med anden etnisk baggrund, hvilket hænger sammen med den udbredte opfattelse af, at beboere med forskellig etnisk baggrund ikke taler sammen. Nabohjælpere med etnisk minoritetsbaggrund beretter om, at deres danske naboer har smækket døren i hovedet på dem, når de har banket på for at rekruttere dem til Nabohjælp. Omvendt opfatter mange nabohjælpere med etnisk dansk baggrund, at det især er naboer med indvandrerbaggrund, som er mistroiske og afvisende i forhold til Nabohjælp, og forbinder det med, at de isolerer sig i deres lejligheder.

Forandringer

Hvilke forandringer har Nabohjælp medført i Vejleåparken? Spørger man medlemmerne af arbejdsgruppen, er svaret: ”Der er et fald i antallet af indbrud her i Ishøjplanen på 20 procent, og vi bliver nødt til at tro på, at Nabohjælp har en effekt på det,” siger Kyalo. Samtidig er arbejdsgruppen bevidst om, at der på nationalt plan er et fald i antallet af indbrud, og at de derfor ikke kan vide, om Nabohjælp har haft en reel betydning for faldet i indbrud i Vejleåparken. Men troen på, at Nabohjælp har haft en betydning, er en vigtig motiverende faktor for dem: ”Men vi bliver nødt til at tro på, at det er Nabohjælp, der har hjulpet. Ellers kan vi jo lige så godt bare gå nu.” Især fortællingen om tryghed forekommer at have en betydning for arbejdsgruppen, som mener, at Nabohjælp har medført større

tryghed i Vejleåparken for dem, der er tilmeldt ordningen: ”Nabohjælp har medført tryghed – for dem, der er med i Nabohjælp” (Anette). Desuden taler flere om, at Nabohjælp på forskellige måder har haft en indvirkning på det sociale liv i boligområdet:

Nabohjælp skaber fokus, motiverer folk og er dermed en tryghed. Nabohjælp har bidraget til, at folk snakker mere sammen, til et bedre socialt liv. Der er mere information mellem beboere, bl.a. om arrangementer i og omkring Vejleåparken. (Susanne, medlem af arbejdsgruppen)

Nabohjælpsordningen synes at skabe en særlig opmærksomhed på andre beboere i Vejleåparken og bliver en anledning til at lære hinanden at kende:

Mange beboere har også lært hinanden at kende på grund af Nabohjælp. Folk kommer ligesom hinanden mere ved, når de møder hinanden flere gange til arrangementerne. (Anette, medlem af arbejdsgruppen)

Denne opmærksomhed viser sig også i en bevidsthed om nabohjælpspraksisser i det hele taget:

Folk har måske altid været nabohjælpere i forhold til hinanden i hverdagen, men Nabohjælp har gjort dem mere bevidste om det, fx om særlige praksisser som at skubbe posten ind i postkassen og at tømme postkassen, hvis gamle reklamer etc. hænger ud, hvilket i begge tilfælde kan ses som tegn på, at man ikke har været hjemme i nogen tid. Appen med sms, hvor man kan fortælle om mistænkelige personer og adfærd, har foranlediget, at folk er begyndt at tale mere sammen, dvs. om det, der foregår i området. [...] Folk snakker mere sammen og er mere bevidste om, at man holder øje med hinanden. (Susanne, medlem af arbejdsgruppen)

Nogle medlemmer af arbejdsgruppen mener, at Nabohjælp har bidraget til, at hverdagens nabohjælp er blevet sat i system, idet man er blevet mere bevidst herom. Ved de offentlige arrangementer har beboerne hørt arbejdsgruppen fortælle om hverdagspraksisser for nabohjælp, som man kan bruge såsom at skubbe aviser og reklamer ind i brevkasserne, at lægge måtten ned efter rengøring osv.

På sigt forventes de forskellige praksisser for Nabohjælp at styrke fællesskabet:

Jeg synes, at der er mere i det end at passe på hinandens lejligheder. At der opstår en fællesskabsfølelse, hvor man spørger ind til hinanden og spørger 'hey, hvorfor går du rundt med et 42-tommers-tv', eller 'skal jeg lige hjælpe dig?'. Så den øgede opmærksomhed, synes jeg også, er en rigtig stor del af det. (Mette Ring, Vejleåparkens Helhedsplan)

Bestyrelsesmedlemmer og medarbejdere ved Helhedsplanen og i kommunen deler opfattelsen af, at selve klistermærket med symbolet for Nabohjælp har en virkning, som foranlediger til handling: "Der er handling bag Nabohjælpsmærket, som vækker en positiv nysgerrighed" (Mette Ring). Flere af de interviewede antyder, at klistermærket – tegnet og symbolet for Nabohjælp – bærer en legitimitet, idet det er velkendt: "Folk kender klistermærket og vil have det. Klistermærket har et stærkt brand ... det visuelle skaber identifikation og tryghed" (Anna Barbara Gregersen, Ishøj Kommune). Denne opfattelse bekræfter Omar fra arbejdsgruppen:

Jeg er tryk ved at være i Nabohjælp, hvor jeg føler ... når jeg har det her klistermærke i døren, føler jeg, at jeg er med i en gruppe. At der er andre, der holder øje ... ud over mine naboer, dem, der bor i samme opgang.

De centrale aktører i implementeringen af Nabohjælp i Vejleåparken er mere tøvende med hensyn til, om Nabohjælp har skabt store forandringer i de to år, ordningen har fungeret: "Man skal være optimistisk, hvis man tror, man kan ændre vaner på to år. Store kampagner er svære" (Lasse Matthiesen, Helhedsplanen i Vejleåparken). De ser det foreløbige resultat som en start på noget, der

kan blive stærkt, såfremt det understøttes i årene fremover. Helhedsplanen har dog bemærket, at der med Nabohjælp er sket en ændring blandt beboere fra brokkeri til handling, idet beboerne med Nabohjælpsordningen har fået et redskab til dialog:

Nabohjælp har været med til at facilitere, at man kan tale om visse ting på en anden måde – at det ikke bare er en brokkesamtale, men en konstruktiv samtale, fordi der er noget, man kan GØRE. Der er et aktivt dialogredskab, ikke bare snak eller brok. Personer omkring Nabohjælp får taletid og adgang til kommunikation med politi og borgmesteren.

En vigtig betydning af Nabohjælp er, at ordningen fungerer som et redskab, beboere kan bruge til at komme i dialog med myndigheder, hvilket kan øge følelsen af kontrol. Hermed anskueliggøres ligeledes, hvordan Nabohjælp kan få karakter af et bredt partnerskab.

Roller og ansvar

Organiseringen af Nabohjælp som et bredt partnerskab mellem kriminalpræventive aktører, kommune, Helhedsplan, afdelingsbestyrelser og beboere er som nævnt anbefalelsesværdig og spiller en rolle i implementeringen af Nabohjælp.

Kommunens rolle har været at have ejerskab til Nabohjælpsprojektet. Kommunens tilstedeværelse er vigtig, omend primært med symbolsk betydning: ”Det er vigtigt, at kommunen er til stede, det giver en symbolsk værdi” (Lasse Matthiesen, Helhedsplanen i Vejleåparken). De ansatte ved

kommunen oplever ikke, at de har brugt meget tid på arbejdet ud over at skulle skyde det i gang. Projektet har været forankret i Helhedsplanen, ikke mindst på grund af dens kontakt til og aktivering af beboere og et beboerdemokrati:

Det er godt, at det har været et helhedsplansprojekt og ikke et kommunalt projekt, fordi det er beboerdemokratiet, der er drivkraften bag helhedsplanen.. Helhedsplanens medarbejdere har spillet en stor rolle i at holde processen kørende. (Jonas Mannov, Ishøj Kommune)

Forankringen i Helhedsplanen nævnes af alle som en stor fordel. Det er der ifølge de interviewede flere årsager til, både i forhold til boligområdets størrelse og Nabohjælpsprojektets gennemslagskraft. Boligområdets størrelse udgør i sig selv en vigtig faktor for, hvor Nabohjælp skal forankres, og hvordan det skal organiseres. Vejleåparkens omfangsrige størrelse gør det oplagt, at det fx er Helhedsplanen og ikke boligforeningerne, som Nabohjælp er forankret i:

Det er også vigtigt at tænke på boligområdets størrelse. For her, hvor der er så mange beboere, tror jeg ikke, at bestyrelser kan klare opgaven alene. Så er det godt, at helhedsplanen er en del af det. (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Det handler også om, at implementeringen af Nabohjælp især i opstartsfasen kræver tid, ansvar og dedikation. Mette Ring fortsætter:

Det kræver, at der er en ansat med ansvaret ... til at tage sig af det ... som er meget committed. Det kræver fuld tilstedeværelse. Indimellem fuld tid. Det er ikke planlagt arbejde, men sker ad hoc, og ting kan også tage en helt anden drejning, og så må man sadle om.

Helhedsplanens rolle er bl.a. at have en særlig igangsættende funktion i forhold til beboerne. Ifølge flere er det væsentligt, at Helhedsplanen er med i Nabohjælp, fordi det netop er det, der gør, at beboerne bakker op omkring projektet: ”Det har virket her, fordi det har været en del af Helhedsplanen, for så kender beboerne til det” (Kyalo, medlem af arbejdsgruppen). Men Helhedsplanen spiller også en vigtig rolle, idet den kan få beboerne til at tage ejerskab for Nabohjælp: ”Den tætte kontakt til beboerne er vigtig. Det er vigtigt at få beboerne til at tage ejerskab for forankringen af Nabohjælp. Helhedsplanen har her mediatorrollen” (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken).

Ud over at bestyrelsesmedlemmer af især Stenbjerggårds bestyrelse ifølge dem selv ”har været med i forreste bane”, idet de var med til at etablere kernen i arbejdsgruppen for Nabohjælp, spiller de siddende afdelingsbestyrelser en mere overordnet rolle i forhold til at give politisk og økonomisk støtte

og opbakning. De har bl.a. finansieret T-shirts til arbejdsgruppen og store Nabohjælp-skilte, som er placeret rundtomkring i kanten af Vejleåparken. Men der er også en opfattelse af, at det er begrænset, hvor meget afdelingsbestyrelserne kan påtage sig i forhold til de mange andre opgaver, de varetager: ”Vi kan ikke blande os i alt, men må uddelegere arbejdet” (Bjarne, beboer i AAB).

DKR har spillet en stor rolle i at være faglig rådgiver vedrørende Nabohjælp i forhold til beboere og medlemmer af arbejdsgruppe og ved at klæde arbejdsgruppen på til at tale med og instruere beboere. DKR har brugt en del mere tid end de ti dage, der oprindeligt var afsat til arbejdet.

Hvad angår de kriminalpræventive aktører, er politiets rolle stærkt omdiskuteret. Det, der især betones, er politiets manglende tilstedeværelse: ”Her kommer de aldrig” (Gunnar, Stenbjerggårds bestyrelse). Der er enighed om, at politiet ikke er synligt i området: ”De kunne sagtens have bidraget meget mere. Været mere synlige, gået en tur herude” (Bjarne, beboer i AAB). Nogle ønsker sig politiets tilstedeværelse manifesteret i form af en gammeldags landbetjent og ser dette som en model, der passer godt til deres opfattelse af Vejleåparken som ”i bund og grund en landsby” (Susanne, medlem af arbejdsgruppen).

Blandt de forskellige personer, der spiller en aktiv rolle i implementeringen af Nabohjælp, er det udbredt, at de sammenligner med Nabohjælpsprojektet i Halmstad i Sverige, hvor politiet spiller en stor rolle i form af den venlige landsbybetjent, et kendt ansigt i området med indsigt i boligområdets og beboernes historier, og som holdt et vågent øje med boligområdet. Forskningslitteraturen peger også på, at politiet og andre myndigheder bør spille en aktiv rolle i implementeringen af Nabohjælp, om end denne rolle ikke må være for dominerende (Van Steden, van Caem og Boutellier 2011).

Utilfredsheden med politiet i Vejleåparken bunder i et uheldigt parallelt forløb, hvor Nabohjælp blev igangsat, samtidig med at den lokale politistation lukkede, og der nu kun er én betjent tilknyttet området. Før i tiden har lokalpolitiet deltaget mere i den slags samarbejder med kommunen, men på grund af omstrukturering og omprioritering har man i tiltagende grad måttet bruge deres ressourcer på andre indsatser: ”Før har politiet været mere med, også i forhold til samarbejde med kommunen. Sådan er det ikke mere” (kriminalkommissær Ulrik Hove).

Nabohjælp har været det sted, hvor man fra beboernes og Helhedsplanens side ”havde en krog i politiet”; der har dog generelt været utilfredshed med politiets manglende tilstedeværelse.

Utilfredsheden kommer også af, at politiet netop var meget synligt til stede ved opstarten af Nabohjælp. Hermed signalerede de, at de spillede en stærk rolle, hvilket skabte nogle forventninger, som de ikke indfrie, hvilket har ført til skuffelse blandt beboere, heriblandt nogle af nabohjælperne. Dette har ført til efterrationaliseringer over, hvad der gik galt, og hvad man kunne have gjort anderledes:

Hvis vi skulle starte det op nu, ville vi nok gøre mere for at afklare, hvilken rolle politiet skulle have, og være mere forsigtige med ikke at love blå blink. Det kan skabe en urealistisk forventning hos beboerne. Det er vigtigt at det er beboerne, der tager ansvar for Nabohjælp. Fortællingen om, at politiet ikke kommer, kan være ødelæggende for Nabohjælp. (Jonas Mannov)

Beboernes utilfredshed med politiets manglende tilstedeværelse handler lige så meget om, at de ikke kommer, når beboerne har brug for dem, fx når de ringer til politiet efter at have opdaget et indbrud. Dette svækker tilliden til politiet og er en demotiverende faktor i forhold til at få beboerne til at tilmelde sig Nabohjælp:

Men hvis så politiet ikke dukker op, så er den film knækket der. Så bliver du skuffet, de bliver skuffet. I min søsters opgang var der en aften, hvor det ringede på døren, kl. 2-3 om natten, midt om natten. Det ringede, og hele opgangen ku' høre det. Så var der en dame, der åbnede, og så stod der tre unge mænd, som hun ikke kendte, og hun sagde: 'I hører sgu ikke til her, væk med jer.' Og hun ville ringe til politiet. Så gik hun indenfor og bag døren, og så ringede hun til politiet. De gad ikke komme. Så de unge gik ned på parkeringspladsen, 50 meter væk, og var sure og begyndte at smadre vinduer i opgangen ... det var ikke sket, hvis politiet var kommet. Hvor mange tror du, hun har gået og sagt det til? At hun har stået der alene med tre fyre. Jeg tror, hun har sagt det til mange, og hvis jeg står og siger til hende 'Nabohjælp', så siger hun: 'Ja, ja, dig og din Nabohjælp, behold det'. (Omar)

Der forekommer at være en glidning fra udsagn om, at ”politiet ikke kommer”, til at bruge dette som argument for, at man ikke vil tilmelde sig Nabohjælp. Argumentet bliver således, at man alligevel ikke kan regne med politiet, når der rent faktisk sker indbrud. Udsagn om, at det ikke nytter at tilmelde sig Nabohjælp, fordi politiet alligevel ikke kommer, antyder, at Nabohjælp er politiets ansvar. Dette diskuteres ofte af de forskellige beboere, også af dem, der er tilmeldt eller har en aktiv rolle i Nabohjælp.

Det skal ikke være politiets ansvar. Det er et beboeransvar. Men politiet kan inviteres til at være med. Men det kan ikke være et politianliggende, for politiet kan ikke banke på alle beboernes døre. Men det kan beboerne. (Kyalo, medlem af arbejdsgruppen)

Der er ting, som politiet ikke kan, og hvor det ikke ville være hensigtsmæssigt at have dem med. De kan fx ikke på samme måde som beboerne sprede budskabet om Nabohjælp til andre beboere. De har en anden rolle, om end denne forekommer at være uklar:

Selvfølgelig har man en berettiget forventning om, at politiet kommer, når borgere har brug for hjælp. Jeg tror ikke, at vi har fået kommunikeret godt nok, hvad politiet kan leve op til, og hvordan de skal være med. Og det, tror jeg, er en vigtig læring. For egentlig skal politiet jo ikke være med i Nabohjælp. Politiet skal komme, når der er sket noget, men Nabohjælp skal jo være med til at sørge for, at det er et område, hvor man ikke vil begå indbrud. (kriminalkommissær Ulrik Hove)

Den konklusion, der drages, er, at politiet ikke kan spille en stor og vigtig rolle i implementeringen af Nabohjælp.

Det er en god idé at skrive en kontrakt

De forskellige aktører er, belært af de seneste års erfaringer og utilfredsheden med politiet, bevidste om, hvilken rolle de forskellige parter spiller, og kommunikerer tydeligt ud, hvad rollerne består i:

Der skal være tydelighed om, hvad Nabohjælp er, og hvad det ikke er. Jeg tror, det skal være et beboerprojekt. Og det er vigtigt, at alle forstår det. Man må sætte sig ned og spørge beboerne: Har I lyst til Nabohjælp? Det skal simpelthen rammesættes tydeligere. For så bliver man heller ikke mødt med: Det er vist også et offentligt projekt det her, som politiet er en stor del af. Hvis det bliver set som et halvvoffentligt projekt, så kan jeg godt forstå, at man som beboer bliver frustreret, for så tror man, at politiet er en større del af det, end de egentlig er. (Jonas Mannov, Ishøj Kommune)

Fra DKR's og kommunens side anbefales det, at nye Nabohjælpsprojekter skal have en opstartsfase, hvor kommunen og politiet forpligter sig, og at man indgår en aftale for et år ad gangen, som tages op til revision. Dette kunne evt. udformes som en kontrakt mellem de forskellige partnere: ”Jeg tror, det er en god idé at skrive en kontrakt. Så alle er enige” (Hans de Place, DKR).

Det skal jo være beboerne, der er drivkraft

Diskussionen om politiets rolle lægger op til en anden diskussion om, hvis ansvar Nabohjælp i det hele taget er. Her er der imidlertid ikke stor tvivl blandt de involverede aktører: ”Styrken ved Nabohjælp er, at det ikke er politiet, der driver det, det er beboerne selv” (Jonas Mannov, Ishøj Kommune).

Hvis der ikke er noget helhedssekretariat, eller selv hvis der er, må det være vigtigst at fordele ansvaret. Hvem skal koordinere og tage initiativer? Det skal jo være beboerne, der er drivkraft. (Hans de Place, DKR)

For helhedsplanen har det været vigtigt at forankre Nabohjælp i de forskellige nabohjælpere og få dem til at tage ansvar. DKR ser også beboerne og især arbejdsgruppen om Nabohjælp som de vigtigste medspillere:

Arbejdsgruppen er den vigtigste spiller. Hvis ønsket er, at der skal være Nabohjælp, må beboerne være med. Og ansvaret for arbejdet med Nabohjælp må også ligge hos beboerne. Men det kan jo ikke være for alle 5.000 beboere, så det er smart med en arbejdsgruppe, fordi den så har den primære rolle.
(Hans de Place)

Der bør samtidig være en fin balance mellem, hvordan arbejdet skal fordeles mellem beboere og understøttes af Helhedsplanen. Her fremhæves det som vigtigt, at Nabohjælp drives af en projektleder, men med nogle beboere, der kan gå forrest:

Man er nødt til at have nogle beboere, der kan og vil gå forrest. Folk, der kan og vil noget, og som har gennemslagskraft i boligområdet, frivillige kræfter. Det er nok vigtigt at udpege en projektleder, idet mange praktiske ting skal falde på plads. (Jonas Mannov, Ishøj Kommune)

Frivillighed findes i forskellige former

Ifølge forskningen på området, er Nabohjælp en form for offentlig deltagelse, hvori kommunale aktører har en transparent rolle, som tilfører både støtte og autonomi (Gelders et al. 2010). I Vejleåparken hviler beboernes engagement på frivillighed og frivilligt arbejde. Lasse Matthiesen, leder af sekretariatet for Helhedsplanen i Vejleåparken, påpeger dog, at der er forskellige kulturer for frivillighed, som i Ishøj er forbundet med nogen træghed:

Frivillighed findes i forskellige former. Der er ikke samme former for frivillighed her som fx i Urbanplanen, hvor det nok ville gå hurtigere. Der er kultur for nogle typer frivillighed og ikke for andre. I Vejleåparken er der tradition for mere socialdemokratiske foreningsdannelser, men ikke for at aktivere beboere.

De andre ansatte i Helhedsplanen, som har daglig kontakt med Vejleåparkens beboere, har erfaring med, at det er svært at skaffe frivillige her. Det handler om, at beboerne selv skal bestemme, hvordan de vil udøve frivilligt arbejde:

Beboerne skal selv finde lysten i den form, de selv udvikler. Især når det er frivillighed. Du skal næsten føle, at du ikke gør noget. Nabohjælp er jo noget positivt. (Fatima, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Af samme grund er det også vigtigt, at arbejdet sker i beboernes eget tempo:

Når man sidder i en helhedsplan, synes jeg, det er vigtigt, at det sker i beboernes tempo, og at det er beboerne, som kører det. For ellers falder det til jorden. (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken).

Frivilligheden må ikke være bundet op på for store forpligtelser. Samtidig skal der være en balance mellem at forpligte sig for meget eller for lidt.

Det må skæres ned

Et spørgsmål er, om Nabohjælpsprojektet kan organiseres på samme måde i forskellige typer boligområder. Et emne, som ofte bliver rejst af de forskellige interviewpersoner, er, at det er vigtigt at tænke i boligområdets størrelse, når Nabohjælp skal organiseres. Kan bestyrelsen klare det alene? Eller er boligområdet så stort, at der er brug for en mere overordnet organisering og styring, fx fra en Helhedsplan? Er der evt. brug for, at man opdeler området i mindre områder, hvor folk kender til hinanden og måske taler sammen i forvejen? Det har bl.a. været diskuteret, om man kan skære Nabohjælp ned i små fællesskaber:

Det må skæres ned i nogle fællesskaber, som folk kan forstå. Jeg havde fornøjelsen af at være med Susanne [fra arbejdsgruppen i Vejleåparken] i Vollsmose, og der var nogle små workshops med repræsentanter fra forskellige boligafdelinger. Og der kom forskellige forslag i grupperne. Det var ret interessant. Det må ned i nogle mindre fællesskaber, og så må de fællesskaber arbejde med det på forskellige måder. (Hans de Place, DKR)

Et princip for organiseringen af Nabohjælp kan således være, at ordningen gøres mere lokal og fragmenteres i mindre områder, fx zoneinddeles i forhold til de eksisterende kvarterer.

Nabohjælp og IT

IT og kommunikation udgør en ofte stor forhindring i implementeringen af Nabohjælp i Vejleåparken. Dette afsnit belyser nogle af de problematikker, der er forbundet hermed, og som handler om viden og kommunikation, tilmeldingsprocedurer, digitale udfordringer, forholdet mellem IT og tillid.

Det kan godt være svært at forstå

I løbet af feltarbejdet i Vejleåparken viste det sig, at beboernes kendskab til Nabohjælp ikke var stort. Når vi stillede dem spørgsmålet: ”Hvad kender du til Nabohjælp?”, var der mange naboer, som begyndte at tale om den daglige kontakt, de havde med deres naboer. Dette bekræftes af en

spørgeskemaundersøgelse blandt beboere, som viste, at 68 procent af de adspurgte ikke kendte til Nabohjælpsordningen (nulpunktundersøgelse udført af Helhedsplanen i Vejleåparken 2014).

Kommunikation omkring Nabohjælp er et generelt problem. I løbet af feltarbejdet erfarede vi selv og hørte også fra de forskellige aktive nabohjælpere, at mange beboere var forvirrede og havde rigtig mange spørgsmål om, hvad Nabohjælp indebærer. En del beboere har en forståelse af Nabohjælp som noget, der forpligter meget, og derfor indebærer en del engagement fra dem.

Sprog er også en barriere for kommunikationen vedrørende Nabohjælp. Denne problematik, som vi erfarede i løbet af vores feltarbejde, forekommer at være særlig for Vejleåparken. Nabohjælpsambassadøren Anni pointerer, at det også er et spørgsmål om, at formidlingen foregår på særlige ”danske” måder, fx i den folder som arbejdsgruppen har lavet på henholdsvis dansk, tyrkisk og

pakistansk: ”Mine pakistanske og tyrkiske venner forstår ikke folderen. De kan godt forstå og læse dansk, men folderen er for dansk. Jeg tror, det er en kulturting.” Man bør således være opmærksom på, hvem man formidler Nabohjælp til, og hvordan man gør det.

Flere af de aktører, som arbejder med at formidle Nabohjælp i Vejleåparken, giver udtryk for, at det er svært for dem at informere om Nabohjælp, og hvad Nabohjælp præcis består af:

Det er også noget fluffy noget. Vi har med nogle sociale værdier at gøre, at holde øje med hinanden, og nogle tror, at det er rent politiarbejde. Her kan beboerne gøre rigtig meget selv. Så det er svært. Samtidig handler det også om at forebygge indbrud og hjælpe hinanden, som er nogle gode ting. Men det kan godt være svært at forstå, og det er ikke bare noget, du siger i én sætning, helt præcist. Det er ikke helt nemt. Heller ikke for arbejdsgruppen. Det kan også være svært at diktere for meget, det er stadig deres [arbejdsgruppens] projekt. Det må heller ikke blive for simpelt, for så siger folk, at de jo nabohjælper alligevel. (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Nogle medlemmer af arbejdsgruppen oplever det som et problem, at der er for meget information om Nabohjælp, både på nabohjælp.dk og på deres foldere. De mener, at informationen gør beboerne forvirrede og får dem til at tro, at Nabohjælp er meget mere, end det i virkeligheden er. De mener, at kommunikationen om Nabohjælp bør være enkel, kort og præcis i stedet for grundig og uddybende.

Arbejdsgruppens erfaringer er som nævnt, at mundtlighed fungerer bedre end skriftlighed, bl.a. at det er tvivlsomt, om folk læser folderne: ”Det fungerer altså ikke at lægge breve i folks postkasser” (Omar, medlem af arbejdsgruppen). Angående den skriftlige information har nogle i arbejdsgruppen den idé at hænge foldere om Nabohjælp i opgangen i en lomme over børnehøjde, så de altid er tilgængelige.

Fra DKR’s side opfatter man, at især den digitale del har været svær, ikke mindst tilmeldingen til Nabohjælp. Der er to former for tilmelding til Nabohjælp:

- 1) Passiv tilmelding, hvor man er tilmeldt Nabohjælp og modtager klistermærket med Nabohjælps logo til at sætte på sin postkasse og dør.
- 2) Fuld tilmelding, som inkluderer den digitale del af Nabohjælp, hvor man via computer eller sin telefon kan være i kontakt med sine naboer og sende/modtage information om mistænkelig adfærd, oplyse, når man er bortrejst, m.m.

På tidspunktet for undersøgelsen var antallet af tilmeldte for Vejleåparken kommet op på 155 husstande. Sekretariatet for Helhedsplanen kan dog ikke sige noget om fordelingen mellem passivt og

fuldt tilmeldte. Målet er, at 5 procent af beboerne anvender den digitale platform inden 2017 (Vejleåparkens Boligsociale Helhedsplan 2013). På grund af anonymiteten omkring tilmeldingerne ved sekretariatet dog ikke, hvor mange der er tilmeldt den digitale del, og hvem der fx bruger appen. Det forventes dog, at der er mange passivt tilmeldte. Ifølge nabohjælperne er beboerne overvejende passivt tilmeldt. Det kendetegner de passivt tilmeldte, at de ikke har stor erfaring med at bruge computere, og at de er ældre fra 65 år og op. Dette bekræfter Camilla Rich fra DKR.

Selve tilmeldingsprocessen, som består i, at man udfylder en tilmeldingsformular på nabohjælp.dk, udgør et problem: ”Mine naboer vidste ikke, hvordan man skulle melde sig til. Mange mennesker opgiver det, når de ser tilmeldingsformularen.” En del af det arbejde, som nabohjælpere og sekretariatet for Helhedsplanen udfører, er at hjælpe beboerne med selve tilmeldingen. For dem, der også er tilmeldt den digitale del, forekommer der at være andre problemer med tilmeldingen. Kernen i problemet er, at beboerne en uge efter deres tilmelding modtager et brev, hvorefter de skal logge ind på en side og bekræfte deres tilmelding, hvilket kræver, at man indtaster kode, mobiltelefonnummer og e-mailadresse. Ifølge både nabohjælpere og dem, der er tilknyttet den digitale platform ved DKR, er der mange beboere, som ikke bekræfter deres tilmelding:

Det, man skal bruge meget tid på, er at få dem tilmeldt med det samme, for hvis de siger, at de går hjem og tilmelder sig, så gør de det ikke. Så de skal overbevises om at tilmelde sig, og så skal de hjælpes til at aktivere deres brugerprofil, når de så er blevet tilmeldt. (Omar, medlem af arbejdsgruppen)

Camilla Rich fra DKR har observeret, at det er her, beboerne ”går i stå i processen, de går døde i det”. Hun ser et mønster i, at folk først færdiggør tilmeldingen i det øjeblik, hvor de fx skal ud at rejse og har brug for Nabohjælp. Som nævnt er det kun DKR, der har overblik over tilmeldingerne og kan se, hvem der reelt får bekræftet og dermed færdiggjort deres tilmelding. En nabohjælper har foreslået, at nabohjælperne sender påmindelser ud til beboerne om at færdiggøre tilmeldingen. Der er således en tendens til, at beboerne ikke bekræfter deres tilmelding, før det bliver aktuelt for dem at bruge den digitale del af Nabohjælp, fx når de skal ud at rejse. Andre udbredte problemer er ifølge nabohjælperne, at beboerne glemmer den kode, som de har lavet til Nabohjælp-sitet. Her kunne det være en idé at opfordre beboerne til at bruge samme log-in-kode, som de bruger andre steder på nettet.

Det' bare fem klik for meget

Ifølge nabohjælperne er det uvist, hvorvidt de beboere, der er tilmeldt den digitale del af Nabohjælp, også bruger denne. Det er deres opfattelse, at nogle kun bruger den i begyndelsen af deres tilmelding og så holder op. Andre beboere bruger appen til at informere andre beboere, ikke blot når de er bortrejst, men også hver gang de skal ud i bare nogle timer, fx for at handle ind.

Andre beboere, heriblandt nabohjælperne selv, bruger ikke den digitale del af Nabohjælp. Som nabohjælpsambassadør Anni udtrykker det: ”Jeg snakker jo med dem [naboerne].” Den manglende brug af den digitale del handler, som antydnet, om, at man i en etageejendom bor meget tæt med sine naboer og lige så godt kan tale med dem frem for at kommunikere med dem digitalt:

Jeg tror, at du skal være dedikeret til det. Og i et villakvarter er det noget andet, for der bor man ikke lige ved siden af hinanden, og da får man også en sms, når naboen går ud. Men i en opgang ...
(Fatiha, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Det handler også om, at det digitale kan opleves som besværligt og tidskrævende, også selv om man er en rutineret bruger: ”For os, der er bare lidt rutinerede, er det bare fem klik for meget” (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken).

Selve kommunikationen omkring den digitale del af Nabohjælp nævnes af mange som et problem. Det er ikke nemt at informere beboerne om denne del. Et gennemgående emne er, at beboerne ofte ikke ved eller har svært ved at forstå, at de selv frit kan vælge, hvem de vil udpege som nabohjælpere i deres gruppe, og at denne gruppe ikke behøver at omfatte deres nærmeste naboer, men kan inkludere fjernere beboere, fx fra den anden ende af bebyggelsen eller fra et andet boligselskab i Vejleåparken. Mange beboere er således blevet langt mere positive i forhold til Nabohjælp, efter at det er gået op for dem, at de ikke behøver at være nabohjælpere i det digitale system i en gruppe sammen med deres nærmeste naboer:

The screenshot shows the 'TAK FORDI DU VIL VÆRE MED I NABOHJÆLP' registration page. At the top is the Nabohjælp logo. Below the title, it says: 'Når du udfylder feltene nedenfor, sender vi dig et gratis velkomstbrev til Nabohjælp, hvor du får:'. This is followed by a bulleted list: '3 klistermærker til din postkasse og døre', '2 postkort, som du kan bruge til at invitere nabohjælpere med i dit netværk', and '1 folder om Nabohjælp'. Below this is a section 'Indtast mobilnummer, så finder vi adressen for dig' with a text input field for 'Mobilnr.' and a red button labeled 'Hent adresse'. Underneath are several input fields: 'Fornavn (-e) *' with 'Dit fornavn', 'Efternavn *' with 'Dit efternavn', 'Postnr. *' with 'Postnr.', and 'By'. There are also fields for 'Vej *' (Vejnavn), 'Husnr. *' (Husnr./bogs), 'Etage' (Etage), and 'Side/dør' (Side/dør). A checkbox section says 'Jeg bor i' with radio buttons for 'Hus' and 'Lejlighed'. Below this is the 'OPRET DIN ADGANGSKODE' section, which states: 'Koden hører til din profil, som giver dig adgang til:'. It lists two points: 'at sende og modtage advarsler fra nabolaget, hvis der sker noget mistænkeligt.' and 'at bruge en feriekalender, så betroede naboer ved, hvornår dit hjem er alene hjemme.' It also says: 'Din kode skal indeholde både tal og bogstaver og bestå af minimum 8 tegn. Undgå at bruge æ, ø og å.' At the bottom are two input fields: 'Adgangskode *' and 'Bekræft adgangskode *'.

Da det gik op for beboerne, at man ikke behøver at være nabohjælper med sin nabo, hvis man ikke kan lide ham eller hende, men kan være det med en fra den anden ende af bebyggelsen eller et andet boligselskab ... da det først gik op for folk, at det var sådan det hang sammen, blev man rigtig positiv.
(Bjarne, beboer i AAB)

Hvordan vil den digitale del kunne forbedres? Blandt de forskellige aktører diskuterer man, om den digitale del helt bør afskaffes: Nogle mener, at den passive tilmelding, hvor man blot modtager klistermærket med Nabohjælps logo, er nok. Andre mener derimod, at den digitale del er vigtig, og der er flere, der efterlyser forbedringer. En nabohjælper foreslår fx, at man kan tilmelde sig den digitale del på mobilen frem for på mail. En anden nabohjælper foreslår, på baggrund af beboeres efterspørgsler, at den digitale del kan udbygges med frem- eller efterlysninger af børn, katte, hunde, cykler m.v., evt. med foto. En anden idé baseret på de sprogproblemer, der er blandt personer med indvandrerbaggrund i området, er at introducere symboler eller tegneserier som alternativ til skriftsprog. De forskellige aktører er dog bevidst om, at man samtidig skal passe på, at den digitale del ikke bliver så omfattende, at den forvirrer brugeren. De forskellige udbygninger kan være noget, der til- og fravælges på forskellige måder.

Tyveknægte har også naboer – IT og (mis)tillid

Camilla Rich fra DKR nævner, at beboere generelt ofte opfatter tilmeldingen og det at registrere sine personlige data som ”grænseoverskridende” og ”angstprovokerende”. Hun har det indtryk, at beboerne oplever det digitale system som farligt. Nabohjælperne i Vejleåparken oplever også, at mange beboere er bekymrede for diskretion om deres personlige oplysninger og håndteringen af dem: ”Tyveknægte har også naboer” (Anni, nabohjælpsambassadør). Det er et spørgsmål om anonymitet og en bekymring for, hvem der har adgang til personlige oplysninger. Mange forveksler fejlagtigt teknikken i den digitale del af Nabohjælp med Facebook og tror, at det, man skriver til dem, man er i gruppe med, også deles med samtlige brugere af den digitale del af Nabohjælp. Flere nabohjælpere og andre aktører beretter om beboere, der er bange for at skrive på den digitale del, at de tager på ferie, fordi de tror, at de så skriver ud til alle: ”Vi skal fortælle folk, at det er trygt at tilmelde sig, og at det ikke er offentligt ligesom Facebook. Folk tror, at alle kan se, at de er tilmeldt. Og sådan er det jo ikke” (Anette, medlem af arbejdsgruppen).

Spørgsmålet om anonymitet er essentielt i forhold til at undgå at afsløre personfølsomme oplysninger, som kan blive misbrugt, bl.a. i forhold til indbrud. Det er vigtigt, at man er i gruppe med personer, man har tillid til, ikke vil begå indbrud i ens lejlighed. Arbejdsgruppen lover beboerne 100

procent anonymitet, og at beboerne selv kan bestemme, hvem de vil være i nabohjælpsgruppe med. Problemet opstår ved, at der er forvirring om det at agere i et system, som skal behandle personer anonymt, fx når beboere selv på appen oplyser, hvor de bor etc. De forskellige hovedaktører vedrørende Nabohjælp mener, at man kan forbedre denne del, fx ved at informere tydeligere om anonymitet, fx på Nabohjælp.dk.

Både DKR og nabohjælperne fortæller, at beboerne ofte stiller spørgsmål om sikkerhed og hacking af Nabohjælp. Blandt beboerne er der en mistillid til den digitale del, som handler om, at systemet agerer modsat det tiltænkte, dvs. at systemet åbner for en adgang til personlige data, som kan fremme indbrud frem for at forhindre dem. Denne mistillid er en væsentlig barriere for at bruge den digitale del.

Dette afsnit har fokus på beboernes modtagelse af Nabohjælpsordningen og handler om deres holdninger til introduktionen af Nabohjælp, deres opfattelser og praktisering af naboskab og nabohjælp og forholdet mellem Nabohjælp som ordning og nabohjælp som hverdag.

Afsnittet indledes med en inddeling af beboere i kategorier baseret på, hvordan de opfatter og forholder sig til Nabohjælp.

Beboeres forhold til Nabohjælp

På baggrund af feltarbejdet i Vejleåparken og vores observationer og interviews med beboere har vi identificeret forskellige måder, som beboerne opfatter og forholder sig til Nabohjælp på. Disse har vi kategoriseret ud fra de typiske udsagn, som beboerne reagerede med, når vi spurgte dem om Nabohjælp:

- ”Hvad er det for noget?”
- ”Manglende overskud.”
- ”Det nytter alligevel ikke.”
- ”Jeg kan ikke se pointen, hvis naboen ikke er med.”
- ”Jeg har ikke brug for det.”
- ”Vi har det i forvejen.”
- ”Jeg har ikke lige fået det gjort.”
- ”Nabohjælp har en præventiv virkning.”

Hvad er det for noget?

Det er udbredt, at man ikke ved, hvad Nabohjælp er. Mellem en tredjedel og en fjerdedel af de interviewede beboere kender ikke til Nabohjælp. På vores indledende spørgsmål ”Hvad kender du til Nabohjælp?” var der mange, der enten sagde, at de ikke kendte Nabohjælp, eller begyndte at tale om måder, de i hverdagen hjælper deres naboer på. En tredjedel eller fjerdedel af de beboere, vi talte med, var uvidende om Nabohjælp. Mange beboere reagerede på vores spørgsmål om, hvorvidt de var tilmeldt Nabohjælp, med udsagn som dette: ”Der er ikke nogen, der har sagt det, og jeg ved ikke, hvad det er for opgaver, eller hvad er det for noget. Så jeg håber, at I kan opklare det.”

Denne gruppe kan også omfatte beboere, som kender til Nabohjælp, men som faktisk ikke ved, om de har det, muligvis fordi deres mand eller kone er den, der tager sig mest af den slags ting i husstanden.

Manglende overskud

Dette udsagn kommer typisk fra en person, der ikke har tilmeldt sig, fordi han eller hun ikke kan overskue det – dels er der mange andre ting at tænke på, dels magter man ikke det ansvar, som man tror, at det at blive tilmeldt indebærer. Ofte er det også en person, der ikke ved meget om Nabohjælp og tror, at det er meget omfattende.

Maryam ved ikke, hvad Nabohjælp er. Hun lukker os ind for at høre mere om det, men da vi fortæller hende, hvad det handler om, synes hun, at det lyder som en stor opgave, man påtager sig, og det har hun svært ved at overskue, fordi hun er alene med tre børn: "Det er ligesom en opgave, man får."

Det nytter alligevel ikke

Denne holdning er udbredt blandt personer, som fx har oplevet indbrud og derfor har mistet oplevelsen af tryghed og tilliden til stedet og deres omgivelser og hellere søger alternative løsninger, fx ved at købe alarmsystemer. Denne holdning er også udbredt blandt beboere, der har oplevet at ringe forgæves til politiet efter hjælp, og som har en opfattelse af, at politiet alligevel aldrig kommer, hvilket har negativ effekt på deres motivation for at tilmelde sig Nabohjælp:

Jamen, det hjælper jo ikke noget, at Nabohjælp er aktiv, og så ringer man, og så dukker de [politiet] ikke op, og de har ikke nogen biler i området. Og alle deres lorteundskyldninger. Og det er tit.
(Stefan, beboer)

Jeg kan ikke se pointen, hvis naboen ikke er med

Denne person tror, at tilmeldingen til Nabohjælp er afhængig af, at alle naboer i opgangen også er tilmeldt. Vedkommende mener enten, at det er urealistisk, at alle er tilmeldt, eller oplever, at forholdet til naboerne ikke er godt nok til, at de kan være i Nabohjælpsordning sammen, eller er ikke interesseret i at have kontakt med sine nærmeste naboer. Det er ofte denne gruppe, som ikke er bevidst om, at de selv kan vælge de naboer, de vil være i gruppe med i den digitale del af Nabohjælp.

Sara kunne godt overveje at melde sig ind i Nabohjælpsordningen, men hun synes, man burde være fælles om det. 'Det nytter jo ikke noget, hvis jeg som den eneste i opgangen gør det. Det er det, der er med denne her opgang, her bilser man, men ellers passer man sig selv.'

Lene har ikke Nabohjælp. Hun kan ikke se nogen grund til det, når hun ikke snakker med sine naboer.

Jeg har ikke brug for det

Sådan siger personer, som kender til Nabohjælp, men af forskellige årsager ikke finder Nabohjælp vigtig, fordi de er ligeglade, tilfredse eller trygge i deres hverdag. Man synes ikke, at man har behov for Nabohjælp, fx fordi man er meget hjemme, og der er derfor ikke brug for hjælp til at se efter lejligheden. Eller man har sit eget nabohjælpssystem, hvor venner eller familie kommer og kigger til lejligheden, når man er væk. En stor del af de beboere, vi talte med, har denne holdning til Nabohjælp:

Der har aldrig været noget. Det giver ikke mening at løse et problem, der ikke eksisterer. (Charlotte)

Vi har det i forvejen

Dette forekommer at være den mest udbredte holdning til Nabohjælp blandt beboerne i Vejleåparken, repræsenteret ved mere end en tredjedel af de interviewede. Holdningen kendetegner personer, der bor i en opgang med et godt naboskab, hvor man hjælper hinanden meget, og det bruges som argument for, at Nabohjælp er overflødig. Denne kategori omfatter både personer, der er tilmeldt Nabohjælp uden at bruge det, og personer, der mener, at det ikke er relevant at tilmelde sig Nabohjælp, da de allerede har det i form af naboskab. Sådanne opfattelser kommer ofte til udtryk således: ”I min opgang nabohjælper vi rigtig meget”, ”Vi har det i forvejen”, ”Vi hjælper allerede hinanden”, ”Vi kontakter jo i forvejen hinanden”. Det er altså ikke nødvendigt. Som Fatimah fortæller: ”Hvis vores naboer har brug for hjælp, så hjælper vi dem. Med cykel, handel, med at læse breve. Det er en selvfølge for mig. Vi behøver ikke en forening.”

I Toves opgang har de et godt naboskab, og de hjælper altid hinanden. Hun har udvekslet nøgler med to par på 3. sal, og Tove og hendes mand ser efter deres lejlighed og tømmer postkassen, og det samme gør de to naboer, når Tove er bortrejst: 'De kommer gerne ned og siger: Nu tager vi ud og rejser, ser I lige efter? Ja, ja, det skal vi nok. Altså, vi hjælper hinanden utrolig meget, synes jeg.' Tove har ikke telefonnumre på alle i hele opgangen: 'Men jeg kunne sagtens få det, hvis det var.' Tove har ikke noget imod også at se efter de andre lejligheder i opgangen eller få deres nøgler ligesom med dem på 3.sal, når de er på ferie.

Jeg har ikke lige fået det gjort

Disse personer er positive i forhold til Nabohjælpsordningen og mener principielt, at det er en vigtig sag og har intentioner om at tilmelde sig, men oplever samtidig, at de ikke har et stort behov for Nabohjælpsordningen, fx med argumentet, at de føler sig ”trygge nok”.

Kristina har ikke selv fået tilmeldt sig Nabohjælp. '... har ikke fået det gjort', for 'vi er ikke specielt utrygge', siger hun. For hende er oplevelsen af tryghed demotiverende i forhold til at tilmelde sig Nabohjælp.

Nabohjælp har en præventiv virkning

Disse personer er tilmeldt Nabohjælp og synes, det er en vigtig ordning, og lægger vægt på ordningens præventive effekt. Et mindre udsnit, under 5 procent, af Vejleåparkens beboere tilhører denne kategori. Det kan være personer med forskellig viden om og engagement i Nabohjælp. Det er både aktive nabohjælpere og beboere, der er tilmeldt og har klistermærket på døren, men derudover ikke benytter sig af ordningen, fordi de ikke ved nok om den. For dem er det klistermærket på døren, som de tillægger en præventiv betydning. Der er også beboere i denne kategori, der har oplevet indbrud og har indset, at de har behov for at være tilmeldt Nabohjælp:

Amina blev tilmeldt Nabohjælp, fordi hun havde læst en annonce om det, hvor det blev beskrevet, hvordan Nabohjælp kan være med til at skabe mere tryghed, hvis man hjælper hinanden. Amina blev tilmeldt Nabohjælp, efter hun havde oplevet et indbrud hos en nabo i Strandgården, og det havde gjort hende bange, og derfor tænkte hun, at Nabohjælp ville være en god idé for hende, så hun kunne føle sig mere tryk.

Erfaringen med indbrud er dog ikke noget, der i alle tilfælde får beboere til at tilmelde sig Nabohjælp; nogle vil reagere med holdninger mere i retning af *Det nytter alligevel ikke.*

Som det fremgår, er de forskellige kategorier bl.a. centreret omkring oplevelse af behov for generel nabohjælp. Nogle har ikke et behov, fx fordi de føler sig trygge, og er derfor ikke tilmeldt Nabohjælp. Det er idealtypene *Jeg har ikke brug for det*, *Vi har det i forvejen* og *Jeg har ikke lige fået det gjort*. Disse personer oplever ikke et behov, fordi de har et godt naboskab og nabohjælp i hverdagen, eller føler sig trygge, og det træder for dem i stedet for Nabohjælp. Andre har faktisk et behov, men har ikke tilmeldt sig Nabohjælp. Det kan skyldes manglende overskud eller manglende viden eller til dels, at de ikke lige har fået det gjort. Andre oplever et behov for Nabohjælp og har også Nabohjælp. Det er især dem med holdningen *Nabohjælp har en præventiv virkning*. Muligvis oplever de behovet mere generelt i forhold til området end som et personligt behov. Kategorierne viser, at beboernes behov for Nabohjælp afhænger af sociale relationer, især til naboer, og af oplevelsen af tryghed. Oplevelse af tryghed kan virke demotiverende på at tilmelde sig Nabohjælp. Men også det at have været udsat for indbrud kan virke

demotiverende på Nabohjælp, uanset om politiet har været der eller ej. Det skyldes snarere, at man har opgivet troen på, at man kan opbygge et solidt værn mod indbrud.

I de følgende afsnit vil vi se nærmere på naboskabet i Vejleåparken og forholdet mellem Nabohjælp som ordning og nabohjælp som hverdag. Heri indgår desuden et fokus på sociale relationer og oplevelser af rumlighed, som Nabohjælp i etageejendomme især handler om.

Naboskab

Naboskab handler generelt om at bo tæt og derfor også at have et behov for at distancere sig fra sine naboer (Gullestad 1992); Vejleåparken udgør ingen undtagelse. Der forekommer at være en særlig kultur for at omgå hinanden, hvor det er udbredt, at man ikke henvender sig til hinanden og ikke vil blande sig i hinandens liv. Det er der forskellige årsager til. Mange beboere giver udtryk for, at man passer på sig selv og ikke snakker med hinanden og nedtoner hermed de sociale aspekter af at bo i Vejleåparken. For andre er det de vedholdende rygter om "Planen" som et sted med høj kriminalitet og ikke mindst kriminelle beboere, der gør, at man er bange for at blande sig i hinandens liv, fx hvis man ser noget kriminelt. Desuden er der nogle udbredte opfattelser af, at "danskerne" og "udlændingene" ikke har kontakt til hinanden, fx ikke hilser på hinanden, selv om man deler opgang. Her markeres grænser baseret på etnicitet og kultur, en opdeling mellem "os" og "dem", som ifølge mange beboere handler om fordomme, konflikter og beskyldninger om racisme. Denne opdeling findes dog også mellem andre nationaliteter, fx mellem beboere fra Mellemøsten og fra østeuropæiske lande. Disse relationer varierer dog fra opgang til opgang, ligesom naboskabet også kan tage forskellige former i forhold til nærhed og distance. Grundlæggende er der dog blandt beboere i Vejleåparken en vedholdende fortælling om, at man ikke kommer hinanden ved, som også har betydning for, at man ikke ønsker at være tilmeldt Nabohjælp.

Jeg har i hvert fald ikke overskud til at blive venner med alle

Beboerne har tilhørsforhold til bestemte steder i Vejleåparken og ser ikke Vejleåparken som en helhed, men som små enheder, fx "jeg er fra Ågården", hvor man oplever et særligt tilhørsforhold. Det har også noget at gøre med Vejleåparkens omfangsrige størrelse, hvor det ikke er oplagt, at man kender samtlige 5.000 beboere:

Der bor mange mennesker her. Derfor bliver man nødt til at holde sig fra nogle, det er lidt svært at lære folk at kende. Ja, jeg tænker, jeg har i hvert fald ikke overskud til at blive venner med alle, der bor her. Det er noget andet, når man bor i rækkehus, så er det måske bare fem familier, så er det dét. Hvorimod her er der bare så mange mennesker. Vi kender et par stykker i vores opgang, og så er det

det. Vi deler have med nogen, dem hilser vi på om sommeren. Men jeg har personligt ikke overskud til flere. (Ayse, beboer)

Naboskabet har også sin geografi. Man kan fx synes, at ens naboskab ikke primært omfatter de nærmeste beboere i opgangen, men snarere beboere fra den anden ende af Vejleåparken. Det kan være, at beboerne der er nogen, man har særlige aktiviteter sammen med, eller som man er venner eller i familie med. Naboskabet kan således overskride den fysiske enhed og opgang, som man tilhører. Dette afspejles bl.a. i beboernes tøven over for at tilmelde sig Nabohjælp, fordi de tror, at de er tvunget til at være i nabohjælpsgruppe med beboerne i deres egen opgang, som beskrevet i sidste afsnit.

Den gode nabo

Beboerne har mange forskellige forestillinger om, hvad et godt naboskab er. ”Den gode nabo” er forskellig, alt efter hvem man spørger. Nogle ønsker eksempelvis et ”professionelt forhold” til deres nabo baseret på distance, andre ønsker et venskab. De fleste mener, at en god nabo er én, som ”er åben, smiler og hilser”. Andre nævner, at gode naboer er folk, der inviterer på kaffe og te. Andre har forestillinger om gode naboer, som nogle, der støtter og hjælper og er opmærksom på sine naboer. Disse forestillinger er mere eller mindre sammenfaldende med forestillinger om og formål med Nabohjælp, som blev beskrevet i forrige kapitel. Tid forekommer også at spille en rolle for beboeres vurdering af det gode naboskab. Jo længere tid man har kendt hinanden, jo større er kendskabet til naboer, og jo tryggere føler man sig. Her er flytninger, enten inden for eller ud af Vejleåparken, også relevante. Mange nævner, at de ikke kender dem, der lige er flyttet ind, eller de forklarer, at de ikke snakker med deres naboer, fordi de hele tiden bliver udskiftet.

Man snakker jo over bækken og i opgangen

Den fysiske udformning har betydning for beboeres forhold til og brug af Nabohjælpsordningen, især når vi ser på forskelle mellem villakvarterer og etageejendomme. Portalen til opgangen med dørtelefonen er aflukke til en fælles opgang med 8-10 lejligheder; portalen og opgangen udgør de fælles rum. I lejlighederne bor man fysisk langt tættere på hinanden end i lav bebyggelse. Naboerne bor både ovenpå, nedenunder og ved siden af. Man kan derfor høre sin nabo, når fx overboen tramper rundt ovenpå, når børn græder, eller folk skændes. Man har ikke den samme fysiske nærhed, når man bor i et villakvarter. Her handler det også meget om, hvordan og hvor meget man kender hinanden. Hvis man kender overboen, kaldes det ikke ”trampen ovenpå”, men fx ”bare Niels, der tramper”. Lyden personliggøres og skaber en form for delagtighed i hinandens liv.

Hilda, som kun har boet i Vejleåparken i et år, og som før har boet i hus i Rødovre, fortæller her om forskellen mellem at bo i hus og etageejendom:

Man følger mere med i, hvordan de andre har det, og der er flere lyde. Når man bor i et hus, hører man ikke så meget. Her kan man gå ovenpå og nedenunder og ringe på. Man kan også godt høre, hvad der foregår i opgangen, ikke tydeligt, men lidt.

Som Hilda fortæller, betyder det at bo i etagebyggeri og at kunne høre naboers færden også, at man er orienteret om, hvad der sker i opgangen. Således er der flere beboere, der beretter om, at de er opmærksomme på lyde i opgangen og holder på denne måde øje med mistænkelig adfærd i opgangen.

Desuden støder man på sine naboer i opgangen, på vej ud eller ind, og har således en naturlig omgang med sine naboer: ”Man snakker jo over hækken og i opgangen” (Henny). De beboere, der bor i stueetagen med have og benytter haveudgangen, bemærker, at de ikke ser så meget til de andre beboere i opgangen. Til gengæld fortæller de om, hvordan de snakker med naboer til begge sider over hækken.

Andre nævner, at etablering af elevatorer i opgangene efter renoveringen betyder, at de nu pludselig ser mindre til deres naboer.

Alt i alt lægger de fysiske rammer, som etageejendomme udgør, op til nogle særlige sociale omgangsformer, som er præget af tæthed og nærhed, og som ofte vil være i kontrast med villakvarterer med en vis afstand mellem husene. Flere beboere giver udtryk for, at den rumlige tæthed mellem beboerne og dermed en særlig opmærksomhed på hinanden, også giver anledning til, at man taler sammen. Joan, som er i 60’erne, siger således om sin nabo Ingrid:

Vi snakker meget sammen, når vi mødes i opgangen. Og der har faktisk lige været en periode, hvor jeg hverken har set eller hørt hende [Ingrid], hvor jeg har tænkt, om jeg skulle gå over og banke på og se, om der er sket et eller andet. Men så hørte jeg hende i den her uge, og så tænkte jeg, pyha, hun er der.

Opmærksom efter det hele

Ud over at det at dele opgang bringer beboerne i kontakt med hinanden, viser de forskellige interviews med beboere og husstande også, at beboere har forskellige praksisser for at hjælpe hinanden i hverdagen. Dette er dog afhængigt af opgangene, og intensiteten af naboskabet varierer en del.

Beboerne hjælper hinanden med forskellige ting, fx:

- følge naboer hjem om aftenen eller natten, fx fordi de har deltaget i aktiviteter i Vejleåparken og er bange for at færdes i mørke eller er på vej hjem fulde eller syge
- bære indkøbsposer op for ældre beboere
- rydde op i forhaven for beboere, der ikke selv kan på grund af fysisk handicap, fx sidder i kørestol
- lægge måtter ned på plads efter rengøring i opgangen
- skubbe post, der hænger ud, ind i postkassen
- låne madvarer af hinanden
- låne værktøj af hinanden
- låne penge af hinanden
- hjælpe med småreparationer i hjemmet
- lappe hinandens cykler.
- hjælpe med at starte hinandens biler
- hjælpe med kommunikationen med myndigheder og lign., fx læse, forstå og skrive breve
- hjælpe med børnepasning
- passe hinandens dyr og planter i ferieperioder
- holde øje med de ældre
- holde øje med mistænkelig adfærd i området, i opgangen og i hinandens hjem.

Som i andre etageejendomme er det at holde øje med hinandens hjem og med boligområdet for at afværge indbrud blandt de mest udbredte naboskabspraksisser (Laurie, Whyte og Buckner 2002).

Det at holde øje kan omfatte flere forskellige ting. Nogle beboere, især dem, der bor højt oppe og har et godt overblik fra deres altaner, holder øje med parkeringspladsen, hvor der kan foregå mistænkelige ting. Derudover er det udbredt at holde øje med hinandens hjem, når man er væk.

Ofte foregår det således, at beboere meddeler naboerne på samme etage, at de er væk, idet disse personer er de nærmeste og kan høre lyde på etageafsatsen. Henny på 55 år, som sammen med sin

mand har boet i Vejleåparken i 23 år, hører til de beboere, der ikke mener, at Nabohjælp er nødvendigt, fordi de har det i forvejen. Hun beskriver sig selv som ”opmærksom på det hele” og som én, der holder øje med både de ældre og med parkeringspladsen: ”Man advarer som regel hinanden i opgangen, hvis man har set noget mistænksomt eller farligt udenfor. Så hiver man lige fat i folk, hvis de er på vej ud.”

Også Aisha, som har boet i Vejleåparken siden 2005, holder øje med lidt af hvert:

Jeg holder også øje, selv om jeg ikke er med i Nabohjælp. For 10 år siden så jeg fx nogle unge, der gik ind i vaskeriet. Jeg bor i Strandgården, og mine vinduer vender herhen, så jeg kan godt se vaskeriet og Spar. Jeg så nogle drenge gå ind i vaskeriet om natten kl. 1.00, og det var... jeg kunne mærke, at de kom for at tage noget eller stjæle noget, så jeg ringede til politiet. Så politiet kom ud og opdagede og fangede dem.

Tove på 68 år, der har boet i Vejleåparken siden bebyggelsen blev opført i 1973, hører også til dem, der ikke er tilmeldt Nabohjælp, men som fremhæver, at de har et godt naboskab i opgangen. Fra sit køkkenvindue holder hun bl.a. øje med naboernes lejlighed, når de er på ferie. For hende er det vigtigt, at:

Man i det hele taget kigger efter hinanden. Når jeg står i mit køkkenvindue ... nu ved jeg jo efterhånden, hvor der bor udlændinge og danskere, og det er jo over det hele, at man kigger efter, men det er også, fordi man ved, at udlændinge lukker ned det for det hele [når de rejser bort]. Det er både godt og ondt, synes jeg. Det siger jo næsten sig selv så, at de ikke er hjemme, at de er rejst væk. Alt har de trukket for. Det kan jeg ikke lide. Men jeg holder øje alligevel, når jeg står i mit køkken og kigger. Jeg synes, det indbyder til indbrud.

At se efter hinandens hjem indebærer ikke nødvendigvis, at man har adgang til hinandens hjem:

Vores nabo fortalte os det, da hun skulle rejse til Tyrkiet. Men hun gav os ikke sin nøgle. Det var bare for at fortælle os det. (Soraya, beboer)

Det at holde øje med hinandens hjem omfatter oftest at holde øje med mistænkelig adfærd omkring naboens hoveddør, fx synlige tegn på indbrud eller lyde, der vidner om forsøg på indbrud. Man fortæller ikke nødvendigvis hinanden, at man holder øje med hinandens hjem, og har heller ikke nødvendigvis indbyrdes aftaler om at passe på hinandens hjem.

Langtfra alle har adgang til hinandens hjem med en nøgle. Nogle har dog, og her kan det at se efter hinandens hjem betyde, at man på forskellige strategiske tidspunkter tænder og slukker lys, trække gardiner for og fra og lukker skodder op og i for naboer, der er ude at rejse.

Nabohjælp kontra hjælp fra familien

Ud over naboerne spiller familien også en rolle i forhold til at passe på husstandene. Mange beboere har familie, som også bor i Vejleåparken, og som yder den form for nabohjælp, der er beskrevet ovenfor. Det er også primært dem, der har nøgler til hinandens lejligheder.

Derudover er der mange beboere med familie, som ikke er bosat i Vejleåparken, der får familien til at se efter deres hjem, fx når de er på ferie, og som kommer forbi og låser sig ind for at vande blomster m.m. Det er vigtigt for beboerne, at de kender til og kan stole på de personer, som får adgang til deres lejlighed. Samtidig er der også en opfattelse af, at det at passe på hinandens hjem er et stort ansvar, som man hellere vil overlade til familien. Det er gennemgående, at beboerne bevidst overlader nøglen til deres hjem til familien og ikke til naboen:

Jeg ville ikke give vores nøgle til vores naboer, for min mands familie bor i Taastrup. Så vi har ikke brug for at give vores nøgle til nogle andre. Men hvis vi ikke havde familie så tæt på, så ville vi nok give vores nøgle til vores naboer. (Soraya)

Det at have nøgler til hinandens lejlighed er samtidig et udtryk for en praktisering af tillid (Van Eljk 2012).

Men det kræver også, at der er en loyalitet og tillid

Generelt er tillid ikke et ord, beboerne bruger så meget, heller ikke i forhold til deres naboer; de bruger mere vendingen ”at stole på”. Man stoler på de naboer, man har noget sammen med, fx deler nogle af de aktiviteter, der er i Vejleåparken, fx gå-tur-klubben om mandagen. Man vil ikke give sin nøgle til personer, man ikke har snakket med. Soraya udtrykker, at det at stole på andre fordrer, at man kender dem: ”Jeg kender ikke mine naboer personligt, så jeg stoler ikke rigtig på dem. Hvis jeg kendte dem bedre, ville jeg måske bede dem om at holde øje med vores hjem, når vi rejser til Tyrkiet.” Det samme gælder tillid, som Abdel på 15 år definerer således: ”Familien er nogen, man kan være sikker på, og som man har tillid til. Tillid opstår ved, at man har lært hinanden at kende over længere tid.”

Også Aisha fortæller, at det er vigtigt, at de, der skal se efter hendes lejlighed, er nogen, man kender:

Det er bedst, at man kender hinanden, for det giver sikkerhed ... mere end med fremmede. Det giver mere tryghed. Det ville være vigtigt at vide, hvem de andre var i Nabohjælp. Måske det er bedst for mig, hvis det er min søster eller min familie, der kommer og ser til min lejlighed. Så vil jeg føle mig mest tryk, fordi det er familie.

Generelt vil man helst have hjælp fra folk, man har tillid til, især når det handler om at passe på hinandens hjem, og hvis man skal overlade nøglen til andre: ”Jeg ville lige tænke mig om en ekstra gang, hvis jeg skulle give nøglen til nogen” (Joan, beboer).

Nogle opbevarer permanent nøgler hos hinanden, også for det tilfælde, at man har glemt sin nøgle. Ellers udveksler man nøgle, når det er aktuelt, fx når man skal ud at rejse.

Som nævnt er det dog mest udbredt, at det er familien og ikke naboer, der har nøglen til lejligheden og passer på lejligheden, når man er bortrejst. Dette hænger også sammen med en udbredt oplevelse af bekymring for at fortælle naboer, hvornår man er på ferie – man tør ikke melde sin afrejse af frygt for, at tyve skal få del i den viden og derefter begå indbrud:

Det, vi har aftalt, er, at man lige giver et præj om, at nu tager man på ferie: ’Er I lige søde at holde øje?’, og det betyder, at jeg klarer underetagen, og naboerne ovenpå klare hinandens hjem. Jeg har ikke

udvekslet nøgler, men har bare været opmærksom, hvis der er noget aktivitet. Jeg går ikke ind og tjekker i lejligheden, men det ved jeg, at de gør oppe på anden [sal]. Dem, der er aktive ... der får du en sms, når der er noget, men det kræver også, at der er en loyalitet og tillid. Jeg har ikke selv brugt det aktivt, og det er nok gammel vane med, at man ikke stoler på gud og hvermand. Desværre. (Lise, beboer)

Dette gælder også den misforståede bekymring, som nævnt i forrige afsnit, for at melde sin afrejsedato i Nabohjælps web eller app, fordi man tror, at alle, der er tilmeldt Nabohjælp, inklusive potentielle tyve, kan se oplysningen.

Tryghed og usynligt sammenhold

Som det fremgår af de seneste tryghedsmålinger, er beboerne i Vejleåparken generelt trygge (Tryghedsmåling, Gallup Instituttet for Ishøj Kommune, 2013). Blandt beboerne er der en oplevelse af, at kriminaliteten er faldet med tiden. Der er samtidig en bevidsthed om, at visse dele af Vejleåparken er mere udsatte for indbrud og dermed mere utrygge- Man kan fx at bo på et ”uroeligt hjørne” med megen trafik eller på et sted, der er ”åbent” ud til veje og parkeringspladser, hvor det er nemt og hurtigt at komme til og fra. Størstedelen af de interviewede beboere udtrykker imidlertid, at de er trygge. Mange har boet her meget længe, nogle hele deres liv. Vejleåparken er deres hjem, og de ønsker ikke at flytte andre steder hen.

Oplevelsen af tryghed handler for mange om at have et godt socialt netværk omkring sig. Det behøver ikke at være de tætteste naboer, men andre i Vejleåparken, som man deler noget med, fx går til nogle aktiviteter med. Eller det kan være en oplevelse af et ”usynligt” sammenhold baseret i en fælles lokal tilknytning:

Jeg tror, at der er et usynligt sammenhold herude med dem, man kender, selvfølgelig. Altså en dame i opgangen ved siden af snakkede jeg med en dag, og jeg spurgte, hvordan man kom til Bilka i Hundige, og hun sagde, at jeg bare kunne køre med hende. (Joan, beboer)

Mange forbinder især tryghed med et godt naboskab:

Det er trygt at være her, og der er ikke noget larm efter kl. 9 om aften. Alle kender alle, og de fleste smiler, hilser og småsnakker. Jeg bor i en rigtig god boligblok, synes jeg. Min opgang er jo generelt fantastisk. Vi har et godt samarbejde om mange ting. Jeg vil sige, det er den bedste opgang. Men det er jo, fordi vi alle sammen taler sammen, så der er ikke så meget. (Lise, beboer)

Tryghed i naboskabet handler for mange også om at have en oplevelse af at holde øje med hinanden og hinandens lejligheder. Som det er fremgået, er oplevelsen af tryghed for nogle en demotiverende faktor i forhold til at tilmelde sig Nabohjælp. Dette vil vi se nærmere på i næste afsnit.

nabohjælp og Nabohjælp

Det er nabohjælpernes erfaringer, at nabohjælp som sådan altid har eksisteret i Vejleåparken:

”Nabohjælp har altid været der” (Susanne). Forskellen er nu, som Kaj, der er medlem af arbejdsgruppen, siger: ”Vi havde nabohjælp i forvejen, men nu er det bare blevet formaliseret.” Der er en opfattelse af, at der er to parallelle systemer, den uformelle hverdagslige nabohjælp og Nabohjælp som formel ordning. De går egentlig ud på det samme, så nogle mener derfor, at nabohjælp generelt er et udbredt fænomen. Gunnar fra Stenbjerggård siger således: ”Inden Nabohjælp var der mange, der hjalp hinanden, når de var på ferie. Så der er mange flere, det er bare ikke registreret.”

Medlemmerne af arbejdsgruppen om Nabohjælp fortæller, at en udfordring i deres arbejde med at få tilmeldinger til Nabohjælp er den udbredte opfattelse blandt beboerne: ”Vi har det i forvejen.” Som Anette fra arbejdsgruppen siger: ”Det kan være svært at få beboerne ud af busken, fordi de mener, at de er nabohjælper i forvejen.” De mange interviews med forskellige beboere viser et generelt manglende behov for at være tilmeldt Nabohjælpsordningen, idet man nabohjælper hinanden i hverdagen:

Og derfor har vi nok ikke brug for Nabohjælp, for vi synes jo egentlig, at vi har den. (Joan, beboer)

Vi kontakter jo i forvejen hinanden. Det er altså ikke nødvendigt. (Henriette, beboer)

Flere af de beboere, der faktisk er tilmeldt Nabohjælp, fortæller, at de har aftaler med naboer om at passe på opgangen og hinandens lejligheder, men at disse aftaler ikke nødvendigvis omfatter personer, der er tilmeldt Nabohjælpsordningen. På denne måde er der en interaktion mellem formelle og uformelle nabohjælpssystemer, der krydser hinanden på tilfældig vis. Beboerne er egentlig ligeglade med, om deres naboer er tilmeldt Nabohjælp: ”Der er ingen forskel på den måde, man nabohjælper på, om man har skilt eller ej” (Svend, beboer).

Beboerne henviser til de former for nabohjælpspraksisser, der er beskrevet i forrige afsnit, og herunder særligt til måder at ”holde øje” og ”være opmærksom” på.

For dem, der overlader det at holde øje med deres lejlighed til familien, giver Nabohjælp som ordning ikke mening:

Og derfor er der også mange, der siger, at de har den her nabohjælpsordning med deres familie, så hvis de skulle have nogle nabohjælper i området, ville det alligevel være deres familie. Så hvorfor skal de

have det her og kommunikere over en app? Det er lidt overflødigt. Men for nogen, der ikke har familie, kan det fungere ret godt. (Selma, beboer)

Der er samtidig en udbredt opfattelse af, at den uformelle nabohjælp er en forudsætning for den formelle Nabohjælp. En af de første beboere, vi mødte, Gitte, en kvinde i 60'erne, giver udtryk for denne opfattelse. Gitte har boet i Vejleåparken i fem år og har hørt om Nabohjælp, men kan på ingen måde forestille sig at blive tilmeldt. For ud over lige at hilse kort på dem, hun bor i opgang med, er der ingen form for naboskab, og hun kan derfor ikke forestille sig at blive nabohjælper. ”Man gider ikke Nabohjælp, hvis man ikke har et godt naboskab,” siger hun. Hvis hun er væk hjemmefra i en længere periode, aftaler hun i stedet med dem, hun kender i området, at de ser efter hinandens ting. Nabohjælp, der virker, bygger i høj grad på godt naboskab, men eksisterer der allerede et godt naboskab, forekommer Nabohjælp at være overflødigt.

Blandt nogle beboere er der samtidig en opfattelse af, at Nabohjælp som ordning er noget andet end den hverdagslige nabohjælp og har en anden funktion. Kaj fra arbejdsgruppen mener: ”Nabohjælp er bedre end den hverdagslige nabohjælp, fordi den sætter nabohjælp i system.”

De forskellige former for kontakt, den hverdagslige og den formelle Nabohjælp, kan supplere hinanden, fx det at banke på naboens dør i forhold til at bruge Nabohjælp-appen:

Der er nogen, der foretrækker at tale personligt med folk. I stedet for at skrive sms'er synes jeg, det er federe at gå op [til naboen] eller lave et telefonopkald på 40 sekunder og få lortet overstået, der ville jeg aldrig nogensinde bruge appen. Men omvendt ville jeg jo bruge appen, hvis jeg fx sad i et tog. Der er nogle situationer, hvor man kan være nødsaget til ... Jeg synes, de supplerer hinanden nu. (Lise, beboer).

Jens, en beboer, som er tilmeldt Nabohjælp, skelner mellem nabohjælp som noget ”personligt” og ”indre” og som noget ”ydre”:

Der er den personlige nabohjælp, som er direkte foranlediget af en forespørgsel, og så er der den nabohjælp, hvor der generelt bliver holdt øje med mistænkelige aktiviteter. [...] Der er helt klart en forskel. Der er den helt tætte hjælp, hvor man går ind og ser efter lejligheden, vander blomster og ser efter, at der ikke er noget, der er væltet. Og selvfølgelig også tjekker, at der ikke har været indbrud. Det er det, man kan gøre med dem, som man er helt tæt på, det er med dem, man kender. Det er den indre nabohjælp, kan du kalde det, og så den ydre nabohjælp, det er, hvor man passer på området generelt.

Som beskrevet er denne opdeling mellem indre og ydre nabohjælp møntet på rumlighed og geografi, fra lejligheden og opgangen som det indre til området generelt som det ydre.

Jeg ville aldrig selv bruge det tekniske, men altid bare banke på døren

Som det allerede er fremgået, betyder det at bo i etageejendom, at beboerne bor tættere sammen og har nemmere ved at se og høre, hvad der foregår i opgangen og i lejlighederne. Nogle af de beboere, vi har talt med, og som har boet i hus og været tilmeldt Nabohjælp, mener, at ordningen er bedre egnet hertil end til etageejendomme. Hilda, som er flyttet til Vejleåparken for et år siden efter at have boet i hus i mange år, siger:

Jeg må indrømme, at vi fik den [Nabohjælpsordningen], fordi vi boede i hus. Og jeg synes, den er bedre egnet til hus. Men jeg ved ikke, hvor nødvendig den er her. Nu bor vi jo så tæt på hinanden ... Man hører mere og følger bedre med.

Flere beboere nævner, at de foretrækker ansigt-til-ansigt-kontakt til deres naboer. De siger, at det er nemt at få fat på deres naboer, fordi de har en idé om, hvor de er: ”Det er nemt nok at få fat i folk, og vi ved nogenlunde, hvornår folk gør hvad” (Dennis). De fortæller, at de nemt kan få fat på deres naboer, fx ved at banke på deres dør eller fange dem ude ved deres biler på parkeringspladsen eller andre steder i lokalområdet.

Også de aktører, der spiller en særlig rolle i implementeringen af Nabohjælp, nævner, at fx Nabohjælp-appen ikke giver så meget mening i en etageopgang, når man har nem adgang til fysisk kontakt:

Det er langt nemmere at gå ned til sin nabo og fortælle, når man er på ferie. Man er obs på, at i og med at man har tilmeldt sig og har mærkatet, så er man nabohjælper. Men det digitale ... (Fatima, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Jeg tror ikke, at det kun handler om, at man ikke kan finde ud af det. Jeg ville jo også banke på døren for at holde fast i det sociale. (Mette Ring, Helhedsplanen i Vejleåparken)

Fra DKR's side er man bevidst om, at teknologi og digitale løsninger er til for at understøtte det liv, man lever, ikke omvendt. De forskellige aktører har således også diskuteret, om den digitale del af Nabohjælp bør prioriteres mindre i forhold til etageejendomme. Der er dog også det synspunkt, at både kontakten til den nære nabo, som opstår ved at mødes eller opsøge hinanden i opgangene, og den digitale kontakt til fjernere naboer er vigtig:

For den digitale del er bare, at der bliver sendt noget information ud. Nabohjælp er det, der sker i opgangene. Hele min opgang er ikke venner digitalt, men dem, som jeg er i gruppe med i den anden ende

af Ågården, dem kan jeg skrive med digitalt. Men dem i min opgang kan jeg jo bare gå ned og sige hej til. (Kyalo, medlem af arbejdsgruppen).

De rumlige forhold gør således, at den digitale del af Nabohjælp forekommer mindre relevant i etageejendomme.

At have versus at gøre nabohjælp

Der er en adskillelse mellem Nabohjælp som system og det, man kan kalde ”nabohjælp i hverdagen”. Det første har en mere formel karakter, det andet bærer præg af at være opstået gennem tættere relationer til naboer. Som det indtil videre har tegnet sig, synes der at være en forskel på Nabohjælp som en ordning, man har, og nabohjælp som del af det almene hverdagslivs praktiske gøren. Nogle beboere har fx Nabohjælp som ordning med klistermærke på postkasse og dør, men deres hverdagslige praksis omfatter ikke kontakt til naboerne. Nabohjælpen er der, om end i en stivnet form som et emblem.

En beboer, Birgitte, har haft Nabohjælp, fra det blev etableret i Vejleåparken. Hun arbejder på at få folk overtalt til at blive en del af Nabohjælp, bl.a. i datterens opgang, men oplever generelt en smule modstand, fx fordi folk er bange for, hvad de forpligter sig til. Samtidig erfarer hun, at mange, som bliver tilmeldt og får sat deres klistermærke op, tænker, at nu har de deres på det tørre. Hun siger: ”Når folk har sat det skilt på, tænker de: Så har jeg gjort mit.” Ordningen bliver ikke fulgt op af nogen form for praktisering af naboskab.

Mange beboere siger, at de ”ikke har tid” til Nabohjælp og fremstiller det at være tilmeldt som ”krævende” og ”forpligtende”. Deres opfattelser af Nabohjælp som en ordning, man har, er Nabohjælp som et stort, krævende og besværligt system. En beboer, Tove, fortæller, at hun ikke er interesseret i at blive tilmeldt Nabohjælp, fordi hun har været involveret i så meget frivilligt arbejde i de 40 år, hun har boet i Vejleåparken, og hun ønsker ikke at forpligte sig til mere: ”Som jeg sagde til dig, er jeg ved at trække mig ud af alting [...] Jeg har trappet ned nu og kan ikke mere.” Nabohjælp som ordning opleves som noget eksternt og unaturligt, hvorimod den hverdagslige nabohjælp opfattes som noget, der er naturligt indlejret i hverdagens praksisser.

En udfordring er at formidle Nabohjælp som noget, der er lig med hverdagens nabohjælp, men uden at Nabohjælp som ordning fremstår overflødig. Det handler om, hvordan de to systemer kan interagere og understøtte hinanden.

KONKLUSION

Konklusionen har fokus på nogle af de interessante forhold på tværs af de forskellige emner, som evalueringen af Nabohjælp i Vejleåparken har identificeret. Det drejer sig om forholdet mellem Nabohjælp og indbrud, forholdet mellem Nabohjælp og nabohjælp og spørgsmålet om tillid og tryghed.

Forholdet mellem Nabohjælp og nedbringelse af indbrud

Evalueringen antyder, at der er en sammenhæng mellem tilmelding til Nabohjælp og nedbringelse af indbrud, som også viser sig ved, at der sker en omplacering af kriminalitet og indbrud til områder, hvor Nabohjælp er mindre udbredt. Materialet kan dog ikke sige noget om signifikansen af dette forhold.

For de personer, der er involveret i Nabohjælp, er der en tro på denne sammenhæng, på, at Nabohjælp virker og ikke mindst har skabt en forøget oplevelse af tryghed blandt de tilmeldte til ordningen. Selve skiltet og tegnet for Nabohjælp synes således at have en vis virkning, både på tyve og beboere. Som undersøgelsen har vist, finder beboere og andre stor identifikation og tryghed i skiltet, som dermed har en vis legitimitet. Det er derfor vigtigt at slå fast, at selve tilmeldingen til Nabohjælp (den ”passive” tilmelding) med erhvervelsen af skiltet, virker: *Et vigtigt budskab er således at bakke op om skiltningen af Nabohjælp.*

Imidlertid er kun 155 af Vejleåparkens ca. 5.000 beboere tilmeldt ordningen, og der er således et stykke vej igen.

Forholdet mellem Nabohjælp og nabohjælp

Hvad angår forholdet mellem nabohjælp som uformel hverdagspraksis og Nabohjælp som formel ordning, er det en udbredt opfattelse blandt en del af beboerne, at de ikke har brug for Nabohjælp, fordi de ”har det i forvejen”, i den hverdagslige praksis. Blandt de forskellige aktører er der desuden en antagelse om, at naboskab og nabohjælp udgør fundamentet for Nabohjælp, at den uformelle nabohjælp er en forudsætning for den formelle Nabohjælp. Men denne undersøgelse viser også, at Nabohjælp kan fremme naboskabet, idet ordningen giver anledning til at tale med naboer, man ikke før har talt med, fx ved de arrangementer, der afholdes i forbindelse med Nabohjælp. Ordningen skaber desuden en opmærksomhed på og bevidsthed om nabohjælpspraksisser, som i forvejen udøves, og der er dermed en form for interaktionen mellem de to systemer. På denne måde repræsenterer Nabohjælp i visse tilfælde en systematisering af allerede eksisterende former for nabohjælp. Der er samtidig en opfattelse af, at tilmelding til Nabohjælpsordningen ikke altid bliver fulgt op af naboskab, og en opfattelse af, at beboerne i Vejleåparken ikke kommer hinanden ved og derfor hverken ønsker

naboskab eller Nabohjælp. De ovennævnte konstellationer af relationen mellem Nabohjælp og nabohjælp kan beskrives således:

1. nabohjælp – Nabohjælp: Man har naboskab og uformel nabohjælp, men er ikke tilmeldt Nabohjælp.
2. nabohjælp => Nabohjælp: Hverdagens nabohjælp kan udvikles til Nabohjælp ved at blive sat i system.
3. Nabohjælp => nabohjælp: Tilmelding til Nabohjælp kan udvikles til nabohjælp, idet deltagelse i aktiviteter vedrørende Nabohjælp fremmer kendskabet til naboer og en bevidsthed og opmærksomhed på den hverdagslige nabohjælp.
4. Nabohjælp <> nabohjælp: Her er begge former for nabohjælp til stede, og der er en vis komplementaritet mellem uformelle og formelle nabohjælpssystemer, som krydser hinanden. Man gør forskellig brug af formelle og uformelle nabohjælpssystemer.
5. Nabohjælp – nabohjælp: Man er tilmeldt Nabohjælp, men dyrker ikke naboskabet og den uformelle nabohjælp.
6. Nabohjælp >< nabohjælp: Man hverken har Nabohjælp eller gør nabohjælp.

Især eksemplerne 2, 3 og 4 forekommer meningsfulde at udvikle.

Der er dog flere udfordrende forhold, idet Nabohjælp fremstår som stort, uoverskueligt og komplekst og nabohjælp som noget temmelig enkelt:

- Nabohjælpsordningen må ikke blive for kompleks, men hvis den sidestilles med nabohjælp, bliver den for enkel og risikerer at udslette sig selv.
- Nabohjælp bør formidles som noget, der er lig med hverdagens nabohjælp, men uden at dette gør Nabohjælp som ordning overflødig.

Der må gøres op med den udbredte opfattelse af, at der er to parallelle systemer, den uformelle hverdagslige nabohjælp og Nabohjælp som formel ordning, som egentlig går ud på det samme. I stedet bør fokus være på, hvordan de to systemer kan interagere og understøtte hinanden.

At Nabohjælp udfoldes i en etageejendom forekommer at være af særlig betydning for, hvordan man konkret kan få de to systemer til at interagere. I en etageejendom bor man fysisk tæt på hinanden. Her spiller høre- og synssansen en vigtig rolle, fordi man kan høre og se, hvad der foregår i opgangen og i

de tilstødende lejligheder, har nem adgang til hinandens døre og desuden støder på hinanden i og omkring opgangen. I disse tilfælde giver det ikke mening at bruge Nabohjælps digitale system, medmindre man selv eller naboen er uden for rækkevidde. Til gengæld kan man bruge det digitale system til at kontakte andre beboere end dem, man bor i opgang med, fx dem, der bor i bygningen overfor (og som kan holde øje med både opgang og lejligheder), eller dem, der bor længere væk i boligområdet, eller hvis man selv er væk og har brug for at kontakte sine naboer. Der er således et repertoire af forskellige fysiske og digitale kontaktformer, man kan tage i brug:

- banke på dør
- hente hinanden ude i boligområdet, fx på parkeringspladsen, i centret, i kulturhuset
- bruge telefon eller mobil
- sende sms
- bruge Nabohjælp-appen

En anbefaling er, at man foretager studier og detaljerede observationer af beboeres brug og færden i opgang og boligområde for nærmere at indkredse de forskellige kontaktformer, der er oplagte for beboere i etageejendomme.

Tillid og tryghed

En væsentlig barriere for Nabohjælp, som manifesterer sig på tværs af de forskellige tematikker, er spørgsmålet om tillid og mistillid, som er af mere fundamental art i forhold til:

- den digitale del af Nabohjælp
- politiet
- naboerne

Mistillid forekommer på forskellige måder at stå i vejen for tilmeldingen til Nabohjælp. Det viser sig i forhold til den digitale del af Nabohjælp, hvor en funktion omfatter betroede naboer, man vælger at være i Nabohjælpsgruppe med, og en anden funktion bruges i forhold til at advare om mistænkelig adfærd i området. Mistillid er, hvad angår begge funktioner, koblet til spørgsmålet om anonymitet og sikkerhed mod bl.a. hacking og afsløring af personlige oplysninger.

1. Det digitale system hviler på tillid, dvs. at man har tillid til de personer, som man vælger at være i Nabohjælpsgruppe med og kan stole på, når man fx er bortrejst. Man skal have tillid til, at de

ikke vil begå indbrud i ens lejlighed eller fortælle potentielle indbrudstyre, at man er bortrejst. Det digitale system kan have svært ved at sikre denne tillid. Virkelighedens naboskabsrelationer er generelt ikke baseret på tillid, men er mere svage bånd, dvs. bekendtskaber, som dog udgør socialt virkningsfulde relationer (Granovetter 1973; Jensen 2016). Det digitale system er på den måde temmelig sårbart i forhold til at håndtere personfølsomme oplysninger.

2. Beboerne kommer til at afsløre personlige oplysninger, når de navigerer i det digitale system. For eksempel hvis de sender advarsler om mistænkelig adfærd på appen og skriver deres navn, og hvor de bor. Her bør der være mere information omkring vigtigheden af anonymitet.
3. Beboerne tror fejlagtigt, at den digitale del er et åbent offentligt forum ligesom Facebook, hvor alle kan følge med i hinandens private færden. Der bør også her være mere information om, at systemet er lukket og anonymt. Ikke mindst er det vigtigt at informere om den todeling, som den digitale del består af: dels at kunne give information til betroede naboer om ferie, dels at informere bredere i nabolaget om mistænkelig adfærd i området. Disse to funktioner tager højde for forskellige former for sociale relationer af varierende styrke.

Mistillid til myndighederne, mere specifikt til politiet, er en anden barriere for at tilmelde sig Nabohjælp. Opfattelsen af, at ”politiet alligevel ikke kommer”, står i vejen for tilmeldingen, idet man har en idé om, at det alligevel ikke nytter noget, når skaden er sket. Her vil det være gavnligt at:

- informere om værdien af at forebygge indbrud.
- informere og diskutere ansvarlighed i forhold til Nabohjælpsordningen, således at fokus flyttes fra myndigheder til beboere og ikke mindst deres muligheder for at handle inden for Nabohjælpsordningen.

Endelig er der spørgsmålet om tillid mellem naboer, som i visse tilfælde eksisterer og praktiseres i form af at overdrage naboen nøglen til ens lejlighed, men generelt ikke er udbredt. Her kommer familien ind som de personer, man nærer mest tillid til, og derfor også overlader opsynet med lejligheden til. Det forekommer ikke at være realistisk at forsøge at fremme mere tillidsfulde relationer mellem naboer med henblik på fx at få dem til at udveksle nøgler til lejligheder. I stedet bør man satse på:

- at naboer indtager rollen som de opmærksomme ”dørvogtere”, der ved at lytte og at se holder øje med hinanden og hinandens ting. Det giver i høj grad mening i en etageejendom.

- at være opmærksom på at informere beboerne om, at den digitale del, der fortæller betroede naboer, hvornår man er væk, fx på ferie, også kan bruges af familier. Man kan således tilmelde sin familie, som fx er bosiddende i den anden ende af Vejleåparken, Nabohjælpsordningen og være i Nabohjælpsgruppe med dem.

I det hele taget vil information være nødvendig for at mindske mistillid som barriere for tilmelding til Nabohjælp. Dette gælder information på forskellige niveauer om:

- Nabohjælps digitale del som lukket og anonym.
- Nabohjælps digitale del som todelt i forhold til henholdsvis betroede naboer og nabolag.
- vigtigheden af, at beboerne opretholder anonymitet og ikke afslører personlige data i den digitale funktion, der vedrører udsendelse af advarsler i nabolaget.
- beboeres ansvar, frivillighed og praksis i forhold til Nabohjælp.
- beboeres rolle som ”dørvogter” i de tilfælde, hvor man ikke ønsker at udveksle nøgler.

Gevinsten ved Nabohjælp er ifølge de interviewede beboere en oplevelse af tryghed. Nabohjælp har værdi som en fælles referenceramme, en anledning til at komme hinanden ved. Samtidig bør man trække på værdien af den tryghed, der i forvejen er i boligområdet, og som er baseret på sociale relationer til især naboer samt den hverdagslige nabohjælp.

HANDLINGSANVISNINGER

På baggrund af rapportens resultater vil dette kapitel identificere og formulere konkrete handlingsanvisninger i forhold til forbedringspotentiale med henblik på at videreføre arbejdet med Nabohjælp i Vejleåparken og udbrede ordningen til andre etageejendomme. Handlingsanvisningerne er inddelt i tre niveauer:

- Strategisk niveau, som omfatter de langsigtede mål og strategier
- Taktisk niveau, som omfatter kortsigtede mål og strategier
- Operationelt niveau, som omfatter den daglige praksis

Strategisk niveau

Boligområdets størrelse

Boligområdets størrelse er vigtigt for, hvordan Nabohjælp skal organiseres. Nabohjælpsindsatsen i større boligområder som Vejleåparken kan opdeles i mindre områder eller zoner, hvor folk kender til hinanden og måske taler sammen i forvejen. Man kan således tænke sig en særlig zoneopdeling af Vejleåparken i forhold til Nabohjælp.

Medlemmer af arbejdsgruppen om Nabohjælp kan sammen med andre, der er aktive i implementeringen af Nabohjælp:

- Fordele zonerne mellem sig, fx i forhold til nabohjælperes lokale områder, således at hver zone har én nabohjælper med ansvar for området.

Kontekstuelle barrierer

Man bør være opmærksom på de kontekstuelle eller specifikke lokale barrierer, der kan være for at implementere Nabohjælp i et boligområde. I Vejleåparken er der barrierer i form af generel lav deltagelse i aktiviteter blandt beboerne. Desuden er der en antagelse om, at beboerne ikke ofte henvender sig til hinanden, især ikke på tværs af forskellig etnisk baggrund. Det betyder, at der skal indsættes kræfter til at skubbe lidt ekstra til beboerne og få dem i kontakt med hinanden.

Organiseringen – det brede partnerskab

Organiseringen af Nabohjælpsordningen i et bredt partnerskab mellem kommune, Helhedsplan, afdelingsbestyrelser, politi, DKR og beboere forekommer velfungerende. Ordningen bliver et redskab, med der gør det muligt for beboere at komme i dialog med myndigheder, hvilket kan øge deres følelse af kontrol. Derfor bør:

- det brede partnerskab dyrkes.
- fokus være på Nabohjælp som et dialogredskab.
- fokus være på især beboernes muligheder for at benytte sig af dette dialogredskab

Roller

Evalueringen viser, at der mangler en indbyrdes forventningsafstemning om de forskellige partners rolle og ansvar i forhold til implementeringen af Nabohjælp. Især beboernes og politiets rolle bør afklares. Dette kan gøres ved:

- at man indgår en aftale for et år ad gangen, som tages op til revision.
- at man formidler, at Nabohjælp hovedsageligt er beboernes ansvar.
- at have fokus på beboerens engagement og frivillighed, som bør være forankret i oplevelsen af lyst frem for af forpligtelse.

Helhedsplanens rolle og projektlederen herfra skal fremhæves, idet Helhedsplanen har en vigtig funktion i forhold til at engagere beboerne i Nabohjælp. Det virker bedst, hvis Nabohjælp, i hvert fald i de første år:

- drives af en projektleder, fx fra Helhedsplanen, der med de nødvendige ressourcer afsat kan tage sig af det praktiske arbejde. Det skal ske i tæt samarbejde med beboere, der kan stå i spidsen for og udvikle projektet.

Nabohjælp som en god fortælling om stedet

Det er vigtigt, at Nabohjælp ikke bliver stigmatiseret som et projekt for socialt udsatte boligområder, for det appellerer ikke til beboere:

- man bør være omhyggelig med, hvad man kalder Nabohjælpsordningen.
- det er vigtigt at fremhæve Nabohjælp som en god fortælling om området.

Det forekommer også at være en fin strategi at lancere Nabohjælp som et projekt, der handler om naboskab. Man skal dog være opmærksom på også at fremstille de to systemer som adskilte, da det ellers ikke giver mening at være tilmeldt Nabohjælpsordningen.

Kommunikation

Som det er fremgået af rapporten, er der blandt beboerne mange misforståelser i forhold til, hvad det vil sige at være tilmeldt Nabohjælpsordningen. Dette afsnit omhandler den del, der er relevant for DKR.

På baggrund af erfaringerne med, at beboere har brug for hjælp til at tilmelde sig Nabohjælpsordningen og tilmed går i stå i processen i tilmeldingen til den fulde tilmelding, der omfatter den digitale del, vil det være en idé, at DKR:

- udarbejder former for tilmelding, der er nemmere at gå til.
- udsender påmindelser om at færdiggøre tilmeldingen.

- udarbejder gode råd til at huske log-in-kode.

På grund af sproglige og kulturelle problemer i forhold til nabohjælp.dk kan det overvejes, om den digitale del kan udbygges med:

- symboler og tegneserier som alternativ til skriftsprog.
- mulighed for brug af foto og lign.

Det kan ligeledes overvejes, om den digitale del kan udbygges med frem- og efterlysninger af husdyr, cykler m.m., således som det er muligt på det populære site voresishoj.dk, som en del beboere benytter sig af.

Taktisk niveau

Her vil vi uddybe især organisering af Nabohjælp og nabohjælpere, herunder rollefordeling, planlægning af arbejde, rekrutteringsformer samt typer af møder og arrangementer i med henblik på rekruttering.

Skab et beredskab af entusiasme

Det er vigtigt at stimulere de aktive nabohjælperes motivation og engagement i forhold til at udbrede Nabohjælp. Dette sker bl.a. ved at lade dem tage ejerskab for projektet. Som beboere har de desuden en særlig indsigt i, hvilke aktiviteter det er værd at satse på og udvikle. Undersøgelsen viser, at en tro på, at ordningen har en virkning, i sig selv er en motiverende faktor. Her forekommer det vigtigt at fortsætte med at give nabohjælpere viden og information om, at Nabohjælp kan:

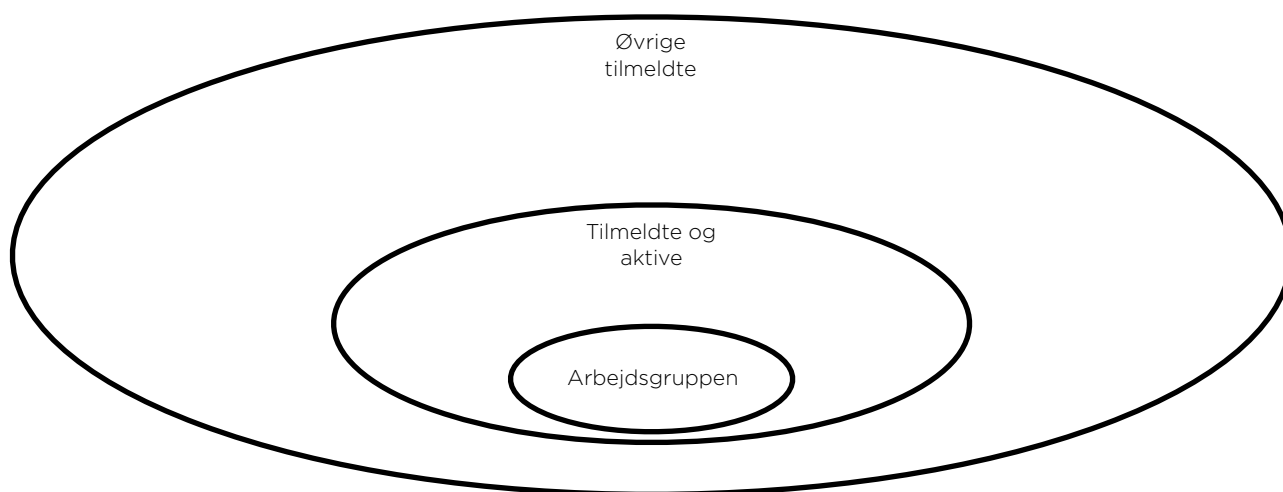
- nedbringe forekomsten af indbrud
- skabe tryghed
- styrke naboskabet og den hverdagslige nabohjælp.

Arbejdsmetoder

DKR bør være de igangsættende i forhold til at give information og instruktion om Nabohjælp til arbejdsgruppen. Derudover er det vigtigt, at arbejdsgruppen har frie hænder til at udarbejde de metoder og strategier, der virker i boligområdet, i takt med at de erhverver sig nye erfaringer.

Organisering af Nabohjælpere

Som det fremgår af undersøgelsen, er det vigtigt at have en klar rollefordeling blandt nabohjælperne. Blandt beboere, herunder nabohjælpere selv, er der forvirring omkring roller og opgaver. Betegnelsen "Nabohjælpsambassadør" bør afskaffes. Det er spørgsmålet, om betegnelsen "nabohjælper plus" giver mening. Det kan på andre måder kommunikeres, at der er forskellige måder at engagere sig som nabohjælper på. For eksempel kan man indføre forskellige betegnelser, der indikerer forskellige typer og niveauer af nabohjælpere. Det vil kunne gøre ordningen nemmere at forstå og forebygge misforståelser. Det giver mening at fastholde arbejdsgruppen også i forhold til størrelsen på syv-otte nabohjælpere, som en kernegruppe der udtænker strategier for arbejdet med at udbrede Nabohjælp, og hvordan Nabohjælpsordningen kan interagere med den daglige uformelle nabohjælpspraksis. Derudover kan der være en større gruppe på fx 50 beboere, der er tilmeldt Nabohjælp og gør noget ekstra. Yderkredsen er de beboere, som blot er tilmeldt Nabohjælp.

I kernegruppen og mellemgruppen bør der være en planlægning, koordinering og fordeling af roller i forhold til, hvilke funktioner man varetager, fx at:

- informere om Nabohjælp
- opsøge beboere og tilmelde dem Nabohjælp
- instruere beboere i den digitale del
- instruere beboere i, hvordan nabohjælp som ordning og som hverdagslig praksis kan interagere.

Rekruttering

Da det kan være svært at få beboere til at deltage i møder, kan det anbefales, at arbejdsgruppen fortsætter med at tage forskellige midler og metoder i brug for at få kontakt med beboerne, fx:

- fordele el-ure eller gaver til husstande.
- pågaaenhed i kontakten til beboerne.
- sikre, at beboerne bliver tilmeldt til Nabohjælp, straks man møder dem rundtomkring i området frem for at vente.
- arbejde på, at nabohjælpere bliver mere synlige i Vejleåparken.

Desuden opfordres arbejdsgruppen til at arbejde systematisk med at udvikle en strategi til at rekruttere beboere til Nabohjælp inden for de forskellige netværk, der er i og omkring Vejleåparken ved at:

- arbejdsgruppen og andre nabohjælpere tager udgangspunkt i de forskellige eksisterende netværk, også dem, som de evt. selv er med i.
- disse netværk af beboere breder budskabet videre ud til deres netværk som ringe i vand.
- arbejdsgruppen involverer de lokale foreninger for fritid og sport, kultur og religion og opsøger dem for at hjælpe deres medlemmer med at blive tilmeldt Nabohjælpsordningen på stedet.

Aktiviteter

På baggrund af de erfaringer, der er med forskellige aktiviteter vedrørende Nabohjælp, er det vigtigt at tænke i de begrænsninger og muligheder, forskellige typer møder og arrangementer har. Det er nødvendigt at afholde opstartsmøder for at igangsætte arbejder med at informere beboerne om Nabohjælp og få dem til at tilmelde sig ordningen. Men erfaringerne viser, at denne type fællesmøder også har deres tid, bl.a. fordi det ofte er de samme beboere, der kommer til møderne. Udfordringen er at få formidlet Nabohjælp til beboere, der ikke kommer til fællesmøder og lign. Der bør sættes mere på udendørsarrangementer, som har haft størst succes, idet det er dér, der er mulighed for spontant at møde beboerne. Disse arrangementer omfatter:

- såkaldte ”suppedage” afholdt på strategiske steder i Vejleåparken, fx ved indgangen fra Ishøjcentret, ved Glashuset og ved ”Centret”, med deltagelse af politibus, motorcykel og betjente som trækplaster.

- Nabohjælpsbod med den årlige Kulturbrofestival.
- udendørs arrangementer i forhold til et mindre område (fem-seks opgange) på steder i Vejleåparken, hvor der er særlig risiko for indbrud. Her supplerer man boder med kaffe, kage og information om og tilmelding til Nabohjælp med uddeling af foldere og anden information i opgangene.

Derudover vil det være en idé, at Helhedsplanen arbejder på at slå aktiviteter vedrørende Nabohjælp sammen med andre og relaterede aktiviteter, fx de eksisterende aktiviteter for familier, beboernetværk og udsatte grupper. Sådanne aktiviteter kan fx kombinere information med aktiviteter med mad, fx grillaftener.

Operationelt niveau

Beboernes manglende viden og mange forskellige misforståelser vedrørende Nabohjælp taler for, at der især skal sættes ind i forhold til kommunikationen og formidling af Nabohjælp. Nabohjælpsordningen skal formidles bredere til Vejleåparkens befolkning, således at flere beboere kender til den. Her er det vigtigt, at informationen er:

- mundtlig frem for skriftlig
- formuleret i et enkelt, kort og præcist sprog frem for at være grundig og uddybende
- formuleret i ord og vendinger – og gerne på flere sprog – som alle kan forstå på tværs af sociale, kulturelle og aldersmæssige forskelle.

Det er vigtigt, at man i kommunikationen er bevidst om og imødekommer den balance, der er, mellem det enkle og det komplicerede. I forhold til dette kan Helhedsplanen sammen med arbejdsgruppen om Nabohjælp udarbejde forskellige konkrete strategier og metoder baseret på både gode og dårlige erfaringer.

Bedre formidling af det digitale system

Den digitale del kræver bedre formidling, ikke mindst for at skabe mere tillid til Nabohjælpsordningen. Her er det vigtigt, at både nabohjælp.dk og nabohjælperne:

- afklarer misforståelser vedrørende anonymitet.
- understreger sikkerheden i det digitale system.
- forklarer, hvordan todelingen af det digitale system fungerer i forhold til forskellige grupper af beboere, henholdsvis 1) betroede naboer og 2) nabolaget.

Vi foreslår, at DKR sammen med nabohjælpere udarbejder metoder til at formidle disse emner.

Særlige hensyn til etageboere

På baggrund af indsigterne i, hvad det at bo i etageejendom betyder i forhold til implementeringen af Nabohjælp, er det desuden vigtigt, at man overvejer, i hvilket omfang den digitale del skal inddrages.

Benyttelse af det digitale system er fx oplagt til at kontakte beboere, man ikke bor i opgang med, men bor længere væk i boligområdet, eller hvis man selv er væk og har brug for at kontakte sine naboer.

Men det er mindre relevant, hvis man selv er hjemme og skal have fat i den nabo, man deler etage med. Her er det vigtigt at formidle, hvornår og i hvilke situationer, det kan være relevant at benytte sig af den digitale del af Nabohjælpsen når man bor i etageejendom.

Information om Nabohjælp i forhold til nabohjælp

Endelig er det vigtigt at informere om de forskellige måder at benytte sig af nabohjælp på – som formel ordning og som uformel hverdagspraksis. Det kan fx gøres ved at producere en video, der anskueliggør forholdet mellem den formelle og den uformelle praksis:

- skiltning om Nabohjælp
- hvordan man kan være opmærksom på mistænkelig adfærd
- hvordan man kan holde øje med boligområdet, opgangen, etagen og naboer
- etablering af nabohjælpsgruppe, der både fungerer i den hverdagslige praksis og i det digitale system
- forskellige kontaktformer mellem naboer: banke på dør, opsøge naboer ude i boligområdet, telefonopkald, sms, Nabohjælp-appen.

Veje til rekruttering af beboere til Nabohjælp

De otte måder, som beboerne i Vejleåparken opfatter og forholder sig til Nabohjælp på, der er nævnt i kapital 4, kan reduceres til fire *idealtyper* – her kaldet ”Øboere”, ”Eneboere”, ”Samboere” og ”Parcelhusboere”. De fire idealtyper vil kunne findes i de fleste almene og udsatte boligområder.

De fire idealtyper fordeler sig hen over akserne viden og praksis således:

Øboere

Denne gruppe repræsenterer holdninger som: ”det nytter alligevel ikke” eller ”det har vi ikke brug for”. Disse beboere opfatter Nabohjælp som et stort, tungt og besværligt system, og der hersker mange misforståelser om, hvad Nabohjælp er, og hvad det kræver.

Parcelhusboere

Denne gruppe repræsenterer holdningen: ”Nabohjælp virker”. Disse beboere er tilmeldt Nabohjælp og har en fast tro på, at Nabohjælp har en præventiv og tryghedsskabende virkning på boligområdet. De har typisk skiltet med Nabohjælp og har evt. downloadet appen. Ikke alle praktiserer imidlertid nabohjælp.

Eneboere

Denne gruppe repræsenterer holdningen: ”Hvad er Nabohjælp?”. Disse beboere er uvidende om Nabohjælp eller kender kun meget lidt til ordningen. På grund af deres manglende viden har de, modsat Øboere, ingen forudfattede holdninger til Nabohjælp. De er typisk åbne over for information.

Samboere

Denne gruppe repræsenterer holdningen: ”Vi gør det jo i forvejen” (praktiserer nabohjælp). Disse beboere ”gør nabohjælp”, idet de er opmærksomme på mistænkelig adfærd i boligområdet, holder øje med naboens hjem etc. Men de har ikke tilmeldt sig Nabohjælp, fordi de mener, at ordningen er overflødig, eller de ”ikke lige har nået det”.

Fordelingen af de fire idealtyper i Vejleåparken kan illustreres således:

Gruppen af *Øboere* skønnes at udgøre en gruppe på mellem en tredjedel og fjerdedel af Vejleåparkens beboere. De har nogen viden om Nabohjælp, men har også mange misforståelser om, hvad det går ud på. Desuden er de ikke meget interesserede i at dyrke naboskabet.

Også gruppen af *Eneboere* skønnes at udgøre en gruppe på mellem en tredjedel og fjerdedel af Vejleåparkens beboere. Denne gruppe har intet kendskab til Nabohjælp, men er som udgangspunkt interesseret i at kende mere til ordningen, og de har generelt et positivt, men ikke særligt nært forhold til deres naboer.

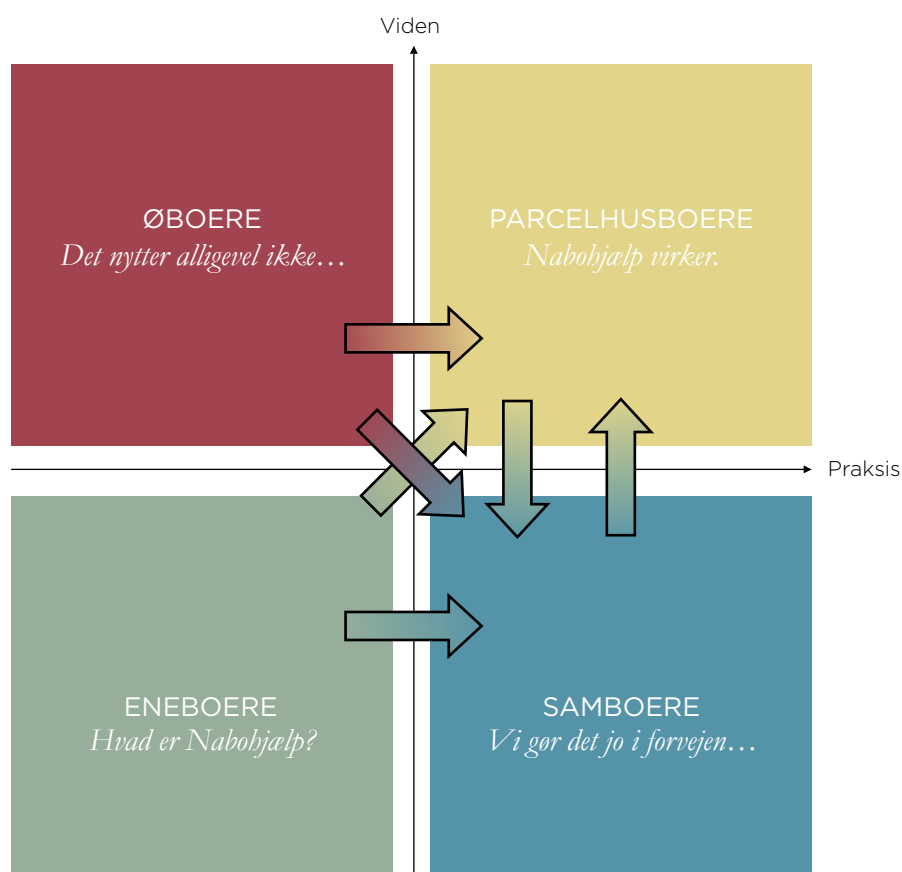
Samboere udgør en stor del af beboerne, muligvis over en tredjedel af dem. De har nogen viden om Nabohjælp, men synes, at ordningen er overflødig, idet de i et stort omfang praktiserer hverdagens naboskab og nabohjælp.

Parcelhusboeren udgør et mindretal i forhold til de øvrige grupper, omtrent 5 procent af Vejleåparkens beboere. De er tilmeldte Nabohjælp, har stor viden om ordningen, men mangler ofte en praktiseren af hverdagens nabohjælp.

Veje til Nabohjælp/nabohjælp

Som rapporten fortløbende har påpeget, beror Nabohjælps succes på, om og hvordan ordningen kan integreres i hverdagens naboskab og nabohjælp, således at Nabohjælp og nabohjælp understøtter hinanden.

Nedenstående model angiver seks logiske bevægelser mellem idealtyperne, der bygger på nødvendigheden af at skabe en samtidig (og legitim) udvikling af Nabohjælp/nabohjælp med henblik på at forebygge kriminalitet og øge trygheden i et etagebyggeri.

Nedenstående liste er en samling af internationale videnskabelige artikler og ministerielle undersøgelser, som er indsamlet på baggrund af følgende søgekombinationer:

Social housing/tenements + burglary + practices/methods/techniques

Social housing/tenements + burglary + safety

Social housing/tenements + burglary + safety + help

Social housing/tenements + crime + safety

Social housing/tenements + community + safety + trust

Neighbourhood/neighbouring + watch/watching

Neighbourhood/neighbouring + help + watch/watching

Neighbourhood/neighbouring + watch/watching + safety

Søgningen er foretaget på Rex, Google og Google Scholar.

De videnskabelige artikler og ministerielle undersøgelser er ud fra relevans fordelt i en primær og en sekundær gruppe.

Primære videnskabelige artikler

1. Barton, A. (2000). A Tale of Two Projects: The Growth and Development of Two Neighbourhood Watch Schemes in South Wales. *Crime Prevention & Community Safety*, 2(3), 7-16.
2. Bennett, T., Holloway, K. & Farrington, D.P. (2009). A Review of the Effectiveness of Neighborhood Watch. *Security Journal* 22 (2), 143-155,
3. Bennett, T., Farrington, D. & Holloway, K. (2008). *The Effectiveness of Neighborhood Watch*. Campbell Systematic Reviews.
4. Bennett, T. (1989). Factors Related to Participation in Neighbourhood Watch Schemes. *British Journal of Criminology*, 29(3), 207-218.
5. Bowie, S. 2001. The Impact of Privatized Management in Urban Public Housing Communities: A Comparative Analysis of Perceived Crime, Neighbourhood Problems and Personal Safety. *Journal of Social Welfare* 28, 1-67.
6. Fleming, J. (2005). *Working Together: Neighbourhood Watch, Reassurance Policing and the Potential of Partnerships* (No. 303). Canberra: Australian Institute of Criminology.

7. Gelders, D., Brans, M., Maesschalck, J. & Colsoul, N. (2010). Systematic Evaluation of Public Participation Projects: Analytical Framework and Application Based on Two Belgian Neighborhood Watch Projects. *Government Information Quarterly*, 27(2), 134-140.
8. Hourihan, K. (1987). Local Community Involvement and Participation in Neighbourhood Watch: A Case-study in Cork, Ireland. *Urban Studies*, 24(2), 129-136.
9. Huck, S. & Kosfeld, M. (2007). The Dynamics of Neighbourhood Watch and Norm Enforcement. *The Economic Journal*, 117 (516), 270-286.
10. Kelly, A. & Finlayson, A. (2015). Can Facebook save Neighbourhood Watch? *The Police Journal: Theory, Practice and Principles*, 88(1), 65-77.
11. Laycock, G. & Tilley, N. (1995). *Policing and Neighbourhood Watch: Strategic Issues*. UK: Home Office Police Research Group.
12. McKeown, K. & Brosnan, M. (1998). *Police and Community: An Evaluation of Neighbourhood Watch and Community Alert in Ireland*. Ireland: Garda Síochána.
13. Mweyeleka, T. (2014). Community Safety and Social Solidarity: The Role of Neighbourhood Watch Organisations in Effecting Social Integration and Cohesion in Cravenby, Ravensmead and Parow West.
14. Perry, M. (2012). Neighborhood Watch Guidelines for the Twenty-first Century. In *Handbook of Loss Prevention and Crime Prevention* (pp. 130-142). Elsevier.
15. Rosenbaum, D. (1987). The Theory and Research Behind Neighbourhood Watch: Is it a Sound Fear and Crime Reduction Strategy? *Crime & Delinquency*, 33 (1), 103-134.
16. van Steden, R., van Caem, B. & Boutellier, H. (2011). The 'Hidden Strength' of Active Citizenship: The Involvement of Local Residents in Public Safety Projects. *Criminology and Criminal Justice*, 11(5), 433-450.
17. Meyer, M. & Graan, J.G. van (2011). Effective Community Policing in Practice: The Roodekrans Neighbourhood Watch Case Study, West Rand. *Acta Criminologica*, 24(2), 130-143.
18. Lohman, P., Dijk, A.G. van & National Crime Prevention Bureau of The Netherlands Ministries of Interior of Justice. (1988). *Neighbourhood Watch in the Netherlands. The Lesson of Six Projects. A Summary*. The Hague: National Crime Prevention Bureau.

Primære ministerielle undersøgelser

19. Ministry of Justice, New Zealand. Seven Comprehensive Burglary Reduction Strategies.
20. Association of Chief Police Officers, England. (2009). Measuring Neighbourhood Watch.
21. Brå(2008). Effectiveness of Neighbourhood Watch in Reducing Crime.

23. The Neighbourhood Steering Group, Northern Ireland. (2012). Evaluation of Neighbourhood Watch.

Sekundære videnskabelige artikler

1. Conning J. & Kevane, M. (2002). Community-based Targeting Mechanisms for Social Safety Nets: A Critical Review. *World development*, 30 (3), 375-394.

2. Finegan, S. (2013). Watching the Watchers: The Growing Privatization of Criminal Law Enforcement and the Need for Limits on Neighborhood Watch Associations. *UMass Law Review*, 8(1), 88.

3. Foster, S., Giles-Corti, B. & Knuiman, M. (2010). Neighbourhood Design and Fear of Crime: A Social-ecological Examination of the Correlates of Residents' Fear in New Suburban Housing Developments. *Health and place* 16 (6), 1156-1165.

4. Poyner, B. (1993). What Works in Crime Prevention: An Overview of Evaluations. *Crime Prevention Studies*, 1, 7-34.

5. Tilley, N. (2010). Crime Reduction: A Quarter Century Review.

6. Umunna, D. (2012). Rethinking the Neighbourhood Watch: How Lessons from the Nigerian Village Can Creatively Empower the Community to Assist Poor, Single Mothers in America. *The American University Journal of Gender, Social Policy & the Law*, 20(4), 847-869.

7. Walklate, S. (1998). Crime and Community: Fear or Trust? *British Journal of Sociology*, 550-569.

Sekundære ministerielle undersøgelser

8. Australien Institute of Criminology. (1987). Neighbourhood Watch: Issues and Policy Implications.

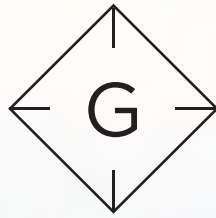
9. Australian Institute of Criminology. (2002). Reducing Crime and Antisocial Behaviours in Public Housing Environments.

10. Australian Institute of Criminology. (2005). 'Working Together': Neighbourhood Watch, Reassurance Policing and the Potential of Partnerships.

11. Home Office, Policing and Reducing Crime Unit, England. (2001). Developing Crime Reduction Plans: Some Examples from the Reducing Burglary Initiative.

LITTERATUR

- Andersen, H., Korsgaard, K. & Kjærgaard, N.S. (2015) *Måling af projekt Nabohjælp. Afrapportering af nulpunktsmåling, kvalitativ fase*. DKR og Trygfonden.
- Barton, A. (2000). A Tale of Two Projects: The Growth and Development of Two Neighbourhood Watch Schemes in South Wales. *Crime Prevention & Community Safety*, 2(3), 7-16.
- Bennett, T., Holloway, K. & Farrington, D.P. (2009). A Review of the Effectiveness of Neighborhood Watch. *Campbell Systematic Reviews*.
- Brå(2008). Effectiveness of Neighbourhood Watch in Reducing Crime.
- Gelders, D., Brans, M., Maesschalck, J. & Colsoel, N. (2010). Systematic Evaluation of Public Participation Projects: Analytical Framework and Application Based on Two Belgian Neighborhood Watch Projects. *Government Information Quarterly*, 27(2), 134-140.
- Granovetter, M. (1973). The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, 78(6), 1360-1380.
- Gullestad, M. (1992). *The Art of Social Relations: Essays on Culture, Social Action and Everyday Life in Modern Norway*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Huck, S. & Kosfeld, M. (2007). The Dynamics of Neighbourhood Watch and Norm Enforcement. *The Economic Journal*, 117 (516), 270-286.
- Ishøj Kommune (2013). Tryghed i Vildtbanegård og Vejleåparken. Ishøj.
- Jensen, T.G. (2016). Neither Trust Nor Distrust: Social Relations in a Multi-ethnic Neighbourhood in Copenhagen. *Nordic Journal of Migration Research*, 6 (1), 1-8.
- Laurier, E., Whyte, A. & Buckner, K. (2002). Neighbouring as an Occasioned Activity: "Finding a Lost Cat". *Space and Culture*, 5(4), 346-367.
- van Eljk, G. (2012) Good Neighbours in Bad Neighbourhoods: Narratives of Dissociation and Practices of Neighbouring in a 'Problem Space', *Urban Studies*, 49 (14), 3009-3026.
- van Steden, R., van Caem, B. & Boutellier, H. (2011). The 'Hidden Strength of Active Citizenship: The Involvement of Local Residents in Public Safety Projects. *Criminology and Criminal Justice*, 11(5), 433-450.
- Vejleåparkens Boligsociale Helhedsplan 2013-17. Ishøj Kommune.

GEMEINSCHAFT

